

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
USTALEŃ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA REJONU KUŹNIC ŚWIDNICKICH
W MIEŚCIE BOGUSZÓW-GORCE – CZĘŚĆ II**

Autorzy:

mgr inż. Katarzyna Drobot

mgr inż. Edyta Jaworska

mgr inż. arch. Marek Wiland

- biegły w zakresie sporządzania prognoz skutków
wpływu ustaleń planu na środowisko nr 1282 z dnia
31.12.1998 r.

- uprawnienia do projektowania w planowaniu
przestrzennym nr 1016/89 z dnia 12.09.1989 r.

Dyrektor Biura

mgr inż. arch. Marek Wiland

SPIS TREŚCI

	strona
1. PODSTAWA PRAWNA.....	3
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	3
2.1. Zawartość projektu Planu.	4
2.2. Główne cele projektu Planu.	4
2.3. Powiązania projektu Planu z innymi dokumentami.....	5
3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	7
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.	12
5. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.	13
6. CHARAKTER I STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM.	13
6.1. Ogólna charakterystyka obszaru projektu Planu i charakterystyka środowiska.	13
6.2. Główne istniejące zagrożenia środowiska. Stan i jakość środowiska.....	19
6.2.1. Powietrze.....	19
6.2.2. Wody podziemne i powierzchniowe.....	21
6.2.3. Gleby.....	21
6.2.4. Klimat akustyczny.	21
6.2.5. Zagrożenia dla fauny i flory.....	22
6.3. Stan dotychczasowego zagospodarowania.	23
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU.....	23
8. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU.....	24
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA PROJEKTU PLANU.	24
10. IDENTYFIKACJA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W OPARCIU O ANALIZĘ USTALEŃ I ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH PROJEKTU PLANU.....	27
10.1. Ustalenia i rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne projektu Planu.	27
10.2. Identyfikacja i ocena znaczących oddziaływań na środowisko ustaleń i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych projektu Planu.	28
11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU.	50
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU LUB WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.....	52
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALNISTYCZNYM.....	53

1. PODSTAWA PRAWNA.

Prognozę do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu Kuźnic Świdnickich w mieście Boguszów-Gorce (zwanego dalej projektem Planu) sporządzono na podstawie art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, z późn. zm.) oraz w oparciu o art. 46 pkt 1 i art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.).

Ilekoć w niniejszym opracowaniu jest **mowa o projekcie Planu**, rozumie się przez to projekt *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu Kuźnic Świdnickich w mieście Boguszów-Gorce – część II* i analogicznie **przez określenie Prognoza** rozumie się *prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu Kuźnic Świdnickich w mieście Boguszów-Gorce – część II*.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.

Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano do projektu Planu sporządzanego w związku z Uchwałą Nr LVII/366/10 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego na terenie miasta Boguszów-Gorce, obręb nr 6 Stary Lesieniec i obręb nr 7 i nr 8 Kuźnice Św., i jej zmianą Nr VII/43/11 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 28 kwietnia 2011 r. W art. 3 ww. uchwały dopuszczono możliwość podzielenia obszaru objętego opracowaniem planu „na mniejsze obszary, dla których plany będą sporządzane i uchwalane w kolejnych etapach”. Wykorzystując tą możliwość, obszar objęty opracowaniem planu, którego granice wskazano w załączniku nr 1 do ww. uchwały, podzielono na trzy odrębne obszary, w tym dwa mniejsze (w rejonie ulicy Głowackiego, tj. w północno-zachodniej części powyższego obszaru objętego opracowaniem planu oraz w rejonie góry Dzikowiec, tj. w południowej części omawianego obszaru) oraz jeden większy (obejmujący pozostałe tereny). Plan miejscowy, którym objęto ostatni - największy - z tych wyodrębnionych obszarów, przyjęto Uchwałą Nr XLII/270/14 Rady

Miejskiej Boguszków-Gorce z dnia 29 maja 2014 r. Plan miejscowy obejmujący obszar w rejonie ulicy Głowackiego zostanie uchwalony w kolejnym etapie. Natomiast granice „wyodrębnionego” obszaru projektu Planu, tj. obszaru w rejonie góry Dzikowiec, wskazano na rysunku pt. „Miasto Boguszków-Gorce. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla rejonu Kuźnic Świdnickich – część II. Prognoza oddziaływania na środowisko”, stanowiącym załącznik do niniejszego opracowania.

Analizie w niniejszej Prognozie poddano zarówno część tekstową projektu Planu, jak i jego część rysunkową (tj. załącznik graficzny do uchwały rady miejskiej - rysunek wykonany w skali 1:2 000).

Powyższy projekt Planu miejscowego stanowi narzędzie realizacji polityki przestrzennej gminy określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

2.1. Zawartość projektu Planu.

Projektem Planu objęto obszar o powierzchni 29,4 ha, położony w rejonie góry Dzikowiec.

Projekt Planu określa przeznaczenie poszczególnych terenów oraz zawiera ustalenia dotyczące m.in. zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, a także regulacje dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w granicach obszaru objętego tym projektem. Ponadto projekt Planu określa parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu w tym m.in.: linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy. W projekcie Planu znajdują się również ustalenia odnoszące się do modernizacji, rozbudowy oraz budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, a także wiążące się z nimi szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu. W projekcie Planu określono również sposoby i terminy tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów. Szczegółowe ustalenia projektu Planu omówiono w rozdziale 10.1.

2.2. Główne cele projektu Planu.

Celem projektu Planu jest stworzenie warunków przestrzennych, dla rozbudowy Ośrodka Sportowo-Rekreacyjnego „Góra Dzikowiec” w racjonalny sposób, tj. z

wykorzystaniem, ale i odpowiednią ochroną, jego lokalnych zasobów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

Projekt Planu zmienia dotychczas obowiązujące:

- 1) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Boguszów-Gorce w granicach administracyjnych, przyjęty Uchwałą Nr XLIII/299/2002 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 28 czerwca 2002 r. (opublikowany w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 177, poz. 2560, z późn. zm.);
- 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru usług rekreacyjno-turystycznych położonego na terenie miasta Boguszów-Gorce w rejonie Gór Dzikowiec, obręb nr 6 Stary Lesieniec, przyjęty Uchwałą Nr LVII/365/10 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 10 listopada 2010 r. (opublikowany w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2011 r. Nr 26, poz. 314).

Ww. plany miejscowe, dla uproszczenia, zwane są dalej obowiązującymi Planami.

Na obszarze projektu Planu drugi z ww. obowiązujących Planów obejmuje jedynie istniejące zagospodarowanie ośrodka sportowo-rekreacyjnego, w tym. istniejący wyciąg i wąską trasę zjazdową. By ośrodek mógł się rozwijać i stać – zgodnie z założeniami Władz Miasta - „markowym produktem w zakresie turystyki aktywnej”, potrzebne są dodatkowe tereny inwestycyjne. Dlatego obszar projektu Planu obejmuje omawiane tereny, poszerzone (w stosunku do obszaru drugiego z ww. obowiązujących Planów) o areal gruntów, które mogłyby zostać wykorzystane dla nowego wyciągu narciarskiego. Są to grunty leśne, będące własnością Lasów Państwowych (uzyskano już zgodę Ministra Środowiska na zmianę przeznaczenia części z tych gruntów na cele nieleśne).

2.3. Powiązania projektu Planu z innymi dokumentami.

Projekt Planu stanowi narzędzie realizacji polityki przestrzennej gminy określonej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Boguszów-Gorce, a jego ustalenia nie mogą naruszać (jak to wymaga *ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*) postanowień Studium. Studium z kolei – jako akt niższego rzędu – uwzględnia ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa. Natomiast Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa powinien uwzględniać ustalenia Koncepcji Przestrzennego

Zagospodarowania Kraju. Należy jednak podkreślić, że zgodnie z regulacjami *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać ustaleń studium, a nie planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Poza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planem zagospodarowania przestrzennego województwa, przy sporządzaniu projektu Planu uwzględniono „gminne” strategie, plany i programy, których opracowanie w niektórych przypadkach wynika z obowiązku, jaki został nałożony na gminy przez przepisy prawa. Część tych opracowań, zgodnie z wymaganiami ustawodawców, jest spójna z tożsamymi dokumentami sporządzanymi na wyższych szczeblach administracji publicznej. Do takich dokumentów, które uwzględniono opracowując projekt Planu należą m.in. Kierunki Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Boguszów-Gorce, przyjęte Uchwałą Nr XXX/201/01 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 30 marca 2001 r.

W ramach opracowywania projektu Planu uwzględniono ponadto informacje zawarte w krajowych i wojewódzkich dokumentach strategicznych. Niektóre z tych dokumentów zawierają konkretne wytyczne dla gminnych opracowań planistycznych, wskazując formę ustaleń, jakie te gminne dokumenty powinny zawierać. Wśród wziętych pod uwagę dokumentów, w kontekście prognozy oddziaływania na środowisko, w szczególności należy wymienić:

- 1) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry – w dokumencie tym nie ma postulatów dotyczących konkretnych działań inwestycyjnych, dotyczących obszaru gminy Boguszów-Gorce. Niemniej zawarto w nim dane dotyczące jakości poszczególnych jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, które wzięto pod uwagę opracowując projekt Planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- 2) Program wodno-środowiskowy kraju – w którym między innymi określono działania mające służyć osiągnięciu celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych.

3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.

Prognozę wykonano w pełnym zakresie, jaki określony został w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Ponadto uwzględniono decyzje organów dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko; tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu pismem znak: WSI.411.275.2011.JA z dnia 26 września 2011 r. oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, którego brak stanowiska potraktowano jako akceptację przesłanego pismem znak: WIM.6721.2.19 z dnia 8 lipca 2011 r. zaproponowanego zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z ww. uzgodnieniami zakres informacji zawartych w Prognozie jest zgodny z art. 51 ust. 2 oraz z art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a stopień szczegółowości Prognozy odpowiada szczegółowości właściwej dla projektu Planu wykonanego z rysunkiem w skali 1:2000, jego zasięgowi oraz uwzględnia charakter dostępnych informacji.

Charakterystyki stanu środowiska dokonano na podstawie wizji w terenie i z uwzględnieniem informacji - zarówno własnych, jak zawartych w wymienionych poniżej materiałach. Natomiast oceny oddziaływania na środowisko planowanego w projekcie Planu zagospodarowania, dokonano poprzez analizę i konfrontację ustaleń oraz rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie Planu (ważnych z punktu widzenia wpływu na środowisko) z charakterem (walorami i wrażliwością) elementów środowiska przyrodniczego występujących na obszarze objętym omawianym projektem Planu i w jego sąsiedztwie.

Przy sporządzeniu Prognozy wykorzystano m.in. następującą literaturę i materiały źródłowe:

- Akszak Consulting Mirosław Okińczyc, grudzień 2010. Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: "Eksploatacja złoża melafiru "Rybnica I" w Rybnicy Leśnej gm. Mieroszów pow. wałbrzyski";

- Błazej M., grudzień 2009. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe miasto Boguszów-Gorce, Projektowanie urbanistyczne – Fabian W. Jaskólski, Wałbrzych;
- Biuro Urbanistyczne Ecoland, październik 2012. Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji na wydobycie melafiru ze złoża „Rybnica Leśna”;
- Centralna Baza Danych Geologicznych, PIG-PIB, Internet (<http://bazagis.pgi.gov.pl>);
- Decyzja Ministra Środowiska znak ZS-W-2120-95-4/2010 z dnia 30 września 2010 r.;
- Decyzja Ministra Środowiska znak ZS-W-2120-92-2/2012 z dnia 25 lipca 2012 r.;
- Decyzja Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu znak ZZ-2120-1470-1/11 z dnia 6.10.2011 r.;
- Dratwa J., 2014. Notatka z lustracji rejonu Dzikowca w PKSW przeprowadzonej w dniu 10.06.2014 r. Boguszów-Gorce;
- Fulica-Jankowski W., 2005. Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego, Miasto Boguszów-Gorce, Tom I, Opracowanie tekstowe, Rośliny, grzyby i zwierzęta, Wrocław;
- Fulica-Jankowski W., 2005. Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego, Miasto Boguszów-Gorce, Tom II, Karty ewidencyjne roślin i grzybów, Wrocław;
- Fulica-Jankowski W., 2005. Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego, Miasto Boguszów-Gorce, Tom III, Karty ewidencyjne zwierząt, Wrocław;
- Furtak P., Homa M., czerwiec 2009, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Boguszów-Gorce - aktualizacja na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015, Internet (bip2.alfatv.pl);
- Ikar, Geoportal Państwowego Instytutu Geologicznego, Internet (ikar2.pgi.gov.pl);
- Infogeoskarb, Informacja geologiczna złóż kopalin, Internet (<http://baza.pgi.gov.pl/igs/>);

- Kierunki Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Boguszów-Gorce, przyjęte Uchwałą Nr XXX/201/01 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 30 marca 2001 r.;
- Kondracki J., 2002. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa;
- Lokalny Program Rewitalizacji miasta Boguszów-Gorce na lata 2007-2013, Internet;
- Maciantowicz M., 2011. Fragmentacja terenów leśnych. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze. Internet (<http://www.pachnica.pl/wp-content/uploads/2011/07/Fragmentacja-teren%C3%B3w-le%C5%9Bnych-tryb-zgodno%C5%9Bci.pdf>);
- Matuszkiewicz J.M., 2008. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa;
- Matuszkiewicz J.M., 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa;
- Mikulski R., Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Rogowie. Bubobory w Lasach Państwowych. Internet (<http://cepl.sggw.pl/bubobory/artykuly/sowka.htm>);
- Ministerstwo Środowiska, System wymiany informacji o różnorodności biologicznej w Polsce. Internet (<http://www.ios.edu.pl/biodiversity/index0.htm>);
- Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Inwentaryzacja ornitologiczna proponowanych obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: Góry Izerskie i Sudety Wałbrzysko - Kamiennogórskie, , Warszawa, 30 września 2009;
- Nauka w Polsce. Serwis PAP poświęcony polskiej nauce. Nawet ograniczona wycinka lasu negatywnie wpływa na jego różnorodność. Internet (<http://www.naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news,400366,nawet-ograniczona-wycinka-lasu-negatywnie-wplywa-na-jego-roznorodnosc.html>);
- Państwowa Służba Hydrogeologiczna, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Stan środowiskowy wód podziemnych w Polsce, Internet (<http://www.psh.gov.pl/stan-srodowiskowy-wod-podziemnych-w-polsce2,strona,2.html>);

- Państwowy Instytut Geologiczny, Centralna Baza Danych Geologicznych, Internet (<http://baza.pgi.gov.pl/>);
- Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Biuletyn Państwowej Służby Hydrogeologicznej, Zadania Państwowej Służby Hydrogeologicznej w 2012 r., Internet (<http://www.psh.gov.pl/plik/id,7070.pdf>);
- Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, System Mapy Geośrodowiskowej Polski. Internet (<http://emgsp.pgi.gov.pl/emgsp/>);
- Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, System Ochrony Przeciwoświatowej, Internet (<http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO>);
- Państwowa Służba Hydrogeologiczna, Charakterystyka zweryfikowanych JCWPd Internet (<http://www.psh.gov.pl/publikacje/jcwpd/>);
- PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Mapa interaktywna linii kolejowych (<http://mapa.plk-sa.pl/>);
- Plan Zadań Ochronnych specjalnego obszaru ochrony Natura 2000 GÓRY KAMIENNE w województwie dolnośląskim na lata 2013-2022 (projekt);
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, Perspektywa 2020, przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (zatwierdzony na posiedzeniu rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r.);
- Portal ptaki.info;
- Protokół z przeprowadzenia dowodu z oględzin przeprowadzonych w dniu 25 czerwca 2014 r. na terenie wyciągu krzesełkowego ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Dzikowiec” w Starym Lesieńcu (Góra Dzikowiec);
- Pułaski Ośrodek Badań Erozyjnych, Vademecum nauk erozyjno-rolniczych, Internet (<http://www.erozja.iung.pulawy.pl/VademecumPl.htm>);
- SANDER+PARTNER, Wind Atlas Poland, Internet (<http://www.sander-partner.ch>);
- Staffa M., Janczak J., Mazurski K.R., Czerwiński J., Potocki J., 1996. Słownik geografii turystycznej Sudetów. Góry Kamienne. Wydawnictwo I-BIS, Wrocław;

- „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Górny Bóbr” sporządzone przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu;
- Sławski M., 2008. Wewnętrzna fragmentacja lasu i jej skutki przyrodnicze. Studia i materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej, R.10 Zeszyt 3(19)/2008 (http://cepl.sggw.waw.pl/sim/pdf/sim19_pdf/6_Slawski.pdf);
- Smoczyk M., listopad 2014. Weryfikacja występowania 2 typów siedlisk przyrodniczych jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis*-*Acerion pseudoplatani*, kod *9180) oraz żyzne buczyny (*Dentario glandulosae*-*Fagenion*, *Galio odorati*-*Fagenion*, kod 9130) na działkach ewidencyjnych nr 21 (część południowo-zachodnia), 22 i 24, obręb Stary Lesieniec, gmina Boguszów-Gorce. Rzepin;
- Wasiak P., 23.06.2014 r., Opinia zoologiczna obszaru wokół stoku narciarskiego na północno-wschodnim stoku góry Dzikowiec Wielki, gm. Boguszów Gorce, pow. wałbrzyski. Wałbrzych;
- Wawer R., 2002. Mapa „Rejony o różnym stopniu degradacji erozją wodną”;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2013. Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w 2012 roku, Obszary bezpośrednio zagrożone zanieczyszczeniami, Internet (http://www.wroclaw.pios.gov.pl/pliki/gleby/ocena_2012.pdf);
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2013. Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2012 roku. Internet (<http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/powietrze/oceny/>);
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2013. Ocena stanu czystości wód podziemnych województwa dolnośląskiego rok 2012 roku. Internet (http://www.wroclaw.pios.gov.pl/pliki/raporty/2012/02_wody.pdf);
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2013. Wody powierzchniowe, Stan jakości wód, Internet (<http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/wody-powierzchniowe/stan-czystosci-wod/>).

4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.

W celu analizy skutków realizacji ustaleń projektu Planu oraz dla zapewnienia odpowiedniej ochrony środowiska w procesie planowania przestrzennego w mieście, można wykorzystać wynikającą z *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* ocenę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, będącą elementem oceny aktualności studium i planów miejscowych, przeprowadzanej co najmniej raz w okresie kadencji rady miejskiej (zgodnie z art. 32 ust. 1 i 2 przywołanej wyżej ustawy). Przy okazji wykonywania tej oceny można wykonać monitoring, o którym mowa w art. 55 ust. 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (prowadzenie monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu). Zatem monitoring ten, jak i ocena zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, wykonywana byłaby przynajmniej raz na cztery lata (okres jednej kadencji rady miejskiej).

W ramach tego monitoringu należałoby określić skutki realizacji obowiązujących dokumentów planistycznych na środowisko przyrodnicze i krajobraz tak, aby w przypadku zidentyfikowania negatywnych skutków, mogły być one podstawą do zmiany obowiązujących dokumentów planistycznych.

Ze względu na charakter zagospodarowania obszaru projektu Planu nie przewiduje się konieczności prowadzenia dodatkowych szczegółowych analiz skutków realizacji postanowień tego dokumentu w ww. zasięgu. Obowiązek przeprowadzenia oceny, o której mowa w przywołanej wyżej *ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, wydaje się adekwatnym narzędziem analizy skutków realizacji ustaleń projektu Planu na obszarze nim objętym. Także częstotliwość jej przeprowadzania jest wystarczająca. Zwłaszcza, że badanie stanu jakości środowiska i zachodzących w nim zmian, będą prowadzone w otoczeniu obszaru projektu Planu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Nie ma zatem potrzeby tworzenia dodatkowych rozwiązań w tym względzie.

5. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.

Obszar objęty projektem Planu znajduje się w stosunkowo niewielkiej odległości od granicy państwa (Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny „Góra Dzikowiec” leży w odległości około 6 km od granicy Polski z Republiką Czeską). Jednak ze względu na charakter i skalę planowanego zagospodarowania, jest mało prawdopodobne, aby na obszarze projektu Planu wystąpiły oddziaływania na środowisko o charakterze transgranicznym.

6. CHARAKTER I STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM.

6.1. Ogólna charakterystyka obszaru projektu Planu i charakterystyka środowiska.

Najważniejsze uwarunkowania ekofizjograficzne na obszarze projektu Planu i w jego bezpośrednim otoczeniu przedstawiają się następująco:

- Według fizycznogeograficznej regionalizacji Polski [Kondracki J., 2002] obszar projektu Planu znajduje się w zasięgu prowincji Masyw Czeski (33), podprowincji Sudety z Pogórzem Sudeckim (332). W jej ramach leży on w makroregionie Sudety Środkowe (332.4-5). W podziale na mezoregiony obszar projektu Planu położony jest w Górach Kamiennych (332.43).
- Według podziału regionalnego Sudetów Wałbrzyskich [Staffa M. i inni, 1996] obszar projektu Planu leży w regionie Masywu Chełmca, przy granicy z regionem Kotliny Wałbrzyskiej.
- Pod względem morfostruktury obszar projektu Planu znajduje się w zasięgu Gór Kamiennych (części Niecki Śródsudeckiej) zbudowanych ze skał wulkanicznych, (magmaowych lub żyłowych) i osadowych, których geneza sięga permu. Budowa geologiczna obszaru projektu Planu i jego sąsiedztwa jest prawdopodobnie dość zróżnicowana i skomplikowana (w rejonie tym występują liczne uskoki i dyslokacje). Podłoże obszaru projektu Planu budują głównie: zlepieńce, piaskowce, szarogłazy oraz paleoryolity, powstałe w karbonie (erze paleozoicznej). W utworach budujących podłoże obszaru projektu Planu mogą także występować – tak jak na większości obszaru miasta

Boguszków-Gorce - łupki z węglem. Pokłady węgla są generalnie cienkie i niekorzystnie ułożone [Staffa M. i inni, 1996].

- Obszar projektu Planu obejmuje stok góry Dzikowiec. Rzędne wahają się tu od około 560 m n.p.m. do 820 m n.p.m.
- Obszar projektu Planu leży w całości w zasięgu pozabilansowego złoża węgla kamiennego „ZG Victoria”.

Na obszarze projektu Planu mogą wystąpić szkody górnicze, wywołane prowadzoną niegdyś podziemną eksploatacją (tąpnięcia i zapadliska). Dotychczas takich szkód nie zauważono, jednak nie można wykluczyć, iż nie pojawiają się one w przyszłości. Należy wziąć to pod uwagę wprowadzając nowe zagospodarowanie.

- Miasto Boguszków-Gorce leży w sudeckim (XVI) regionie hydrogeologicznym (według „Atlasu hydrogeologicznego Polski”). Wody użytkowe w części powyższego regionu, w której leży obszar projektu Planu występują w utworach karbonu. Wody piętra karbońskiego posiadają zwierciadło swobodne (te położone płycej) lub napięte (te głębsze). Zasób tych wód jest dość dobry - potencjalna wydajność studni wynosi do 30 m³/h [Błazej M., grudzień 2009].
- Według zweryfikowanego podziału Polski na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) obszar projektu Planu znajduje się w zasięgu JCWPd nr 107 [PSH, 2013]. Wody użytkowe w części JCWPd, w której leży obszar projektu Planu zalegają w utworach kredy, triasu i permu. Wody te mają generalnie charakter szczelinowy, a miejscami także porowy. Średni współczynnik filtracji wynosi 10⁻⁴-10⁻⁶ m/s, a średnia miąższość utworów wodonośnych poniżej 40. Nadkład warstwy wodonośnej tworzą głównie utwory przepuszczalne. Wody słodkie JCWPd nr 107 występują prawdopodobnie na głębokości do 200 m [PSH, 05.11.2013 r.].

W ramach JCWPd nr 107 wydzielono dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP): nr 342 - Niecka wewnątrzsudecka Krzeszów (Cr₃) oraz nr 343 - Dolina kopalna rzeki Bóbr (Marciszów; Q_k). Oba z powyższych zbiorników leżą poza granicami obszaru projektu Planu.

- Wody gruntowe na obszarze gminy Boguszków-Gorce mają charakter okresowy (ich stan zależy od ilości opadów), więc nie tworzą jednolitego

zwierciadła. Wodonośność podłoża w południowo-wschodniej części gminy (zatem prawdopodobnie również na obszarze projektu Planu) jest średnia lub niska [Furtak P., Homa M., czerwiec 2009].

- Przez obszar projektu Planu nie płynie żadem większy ciek.
- W zasięgu obszaru projektu Planu zagrożenie stanowić mogą wody ze spływu powierzchniowego (ze zboczy góry Dzikowiec).
- Na obszarze gminy Boguszków-Gorce, zatem prawdopodobnie również na obszarze projektu Planu, przeważają gleby brunatne kwaśne. W zasięgu omawianego obszaru gleby te porastają lasy.
- Pod względem przyrodniczo-leśnym obszar projektu Planu leży w: prowincji Subatlantyckiej Górskiej, podprowincji Hercyńsko-Czeskiej, dziale Sudeckim, krainie Sudetów, podkrainie Zachodniosudeckiej, okręgu Zewnętrznych Pasm Sudetów Środkowych, a w ich ramach w zasięgu Gór Wałbrzyskich Południowych (G.1a.5.e). Roślinność potencjalną na obszarze projektu Planu tworzyły grądy środkowoeuropejskie (*Galio Carpinetum*) - w odmianie śląsko-wielkopolskiej, formie podgórskiej, serii ubogiej [Matuszkiewicz J.M., 2008]. Z czasem w zasięgu obszaru projektu Planu drzewa liściaste zastąpiono świerkami. Obecnie roślinność w zasięgu omawianego obszaru w znacznej części stanowi las.
- Obszar projektu Planu leży w całości w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony (OSO) ptaków Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLB020010 oraz projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony (SOO) Góry Kamienne PLH020038. Obszar ten obejmuje także Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich.

Sporządzony dla projektowanego SOO Góry Kamienne PLH020038 Plan Zadań Ochronnych na lata 2013-2022 (projekt) obejmuje ochroną m.in. jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach *Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani* [*9180] - siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym występujące na północno-wschodnim stoku góry Dzikowiec, w granicach obszaru projektu Planu. Z informacji zawartych w „Notatce z lustracji rejonu Dzikowca w PKSW przeprowadzonej w dniu 10.06.2014 r.” przez Joannę Dratwę (mgr biologii ze specjalizacją botanika) wynika, że

powyższe siedlisko to podtyp sudeckie jaworzyny z miesięcznicą trwałą [*9180-4], o czym świadczy „masowe występowanie miesięcznicy trwałej *Lunaria rediviva* (dochodzące do 80% pokrycia runa) oraz nerecznicy samczej *Dryopteris filix-mas*, lepiężnika białego *Petasites albus*, a także udział klonu zwyczajnego *Acer platanoides* obok klona jawora *Acer pseudoplatanus* w drzewostanie.” Na omawianym obszarze zidentyfikowano także stanowiska innych gatunków roślin reprezentatywnych dla omawianego podtypu cennego siedliska przyrodniczego, tj.: żywca dziewięciolistnego *Dentaria enneaphyllos* L., gwiazdnicy gajowej *Stellaria nemorum* L. oraz wiązu górskiego *Ulmus gabra* Huds. Zgodnie z informacjami zawartymi w przywołanej powyżej notatce z lustracji regionu Dzikowca na północno-wschodnim stoku góry Dzikowiec - w północnej części obszaru projektu Planu (w bezpośrednim sąsiedztwie na wschód od ww. siedliska [*9180-4] zidentyfikowano także fragment płatu żyznych buczyn *Dentario glandulosae-Fagenion* [9130], wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory). Występowanie cennych siedlisk przyrodniczych w zasięgu omawianego obszaru potwierdzono również w trakcie oględzin, przeprowadzonych w rejonie ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec” w dniu 25 czerwca 2014 r. m.in. przez przedstawicieli: RDOŚ we Wrocławiu – Wydział Spraw Terenowych w Wałbrzychu, Nadleśnictwa Wałbrzych i Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych – Oddział Wałbrzych. Przy czym poza wskazanymi już powyżej płatami siedlisk w trakcie tych oględzin dr hab. Krzysztof Świerkosz - ekspert RDOŚ we Wrocławiu – zidentyfikował nie wykazane w przywołanym wcześniej Planie Zadań Ochronnych na lata 2013-2022 (projekt) SOO Góry Kamienne PLH020038 płat jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach *Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani* [*9180] oraz dwa płaty żyznej buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion* [9130], w tym płat zidentyfikowany przez Joannę Dratwę, w trakcie lustracji przeprowadzonej 10 czerwca 2014 r. Siedlisk te zidentyfikowano po lewej stronie (patrząc z dole stacji wyciągu ku górnej) od istniejącego wyciągu na stoku Dzikowca (po jednym płacie

siedliska *9180 i 9130) oraz (jeden płat siedliska 9130) na prawo od wyciągu (patrząc z doleji stacji wyciągu ku górnej). Ponieważ w trakcie wyżej wspomnianych oględzin nie było możliwości precyzyjnego określenia zasięgu ww. nowo-odkrytych płatów cennych siedlisk przyrodniczych, Burmistrz Miasta Boguszu-Gorc zlecił wykonanie ekspertyzy siedliskowej. Ekspertyza taka została przeprowadzona dnia 11 października 2014 r. przez Michała Smoczyka [Smoczyk M., listopad 2014]. W trakcie oględzin pan Smoczyk – za pomocą odbiornika GPS - określił m.in. lokalizację i granice „nowych” (nie wykazanych w Planie Zadań Ochronnych SOO Góry Kamienne PLH020038) płatów siedlisk o kodach *9180 i 9130. Zasięgi te różnią się od wskazanych przez panią Dratwę i ekspertów biorących udział w oględzinach, przeprowadzonych w rejonie ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec” w dniu 25 czerwca 2014 r., przy czym należy uznać, że granice wskazane przez pana Smoczyka są – z racji wykorzystania dość dokładnego sprzętu – wiarygodne i prawidłowe. Z ekspertyzy tej wynika także, że wszystkie ze zidentyfikowanych płatów siedlisk są zachowane w złym stanie (zła ocena struktury i funkcji).

Poza cennymi siedliskami przyrodniczymi i gatunkami roślin reprezentatywnymi dla podtypu siedliska sudeckie jaworzyny z miesięcznicą trwałą [*9180-4] w rejonie Dzikowca zidentyfikowano m.in. stanowiska rośliny podlegającej ochronie gatunkowej częściowej, tj.: wawrzynka wilczełyko *Daphne mezereum* [Dratwa J., 2014]. Ponadto zidentyfikowano rośliny objęte niegdyś ochroną gatunkową: marzankę wonną *Galium odoratum* i kopytnika pospolitego *Asarum europaeum*. Z dostępnych danych nie wynika, gdzie dokładnie zidentyfikowano te rośliny, więc nie można stwierdzić czy znajdują się one w granicach obszaru projektu Planu.

- Struktura gatunkowa zwierząt na obszarze projektu Planu odpowiada takiej, jaka zazwyczaj występuje na zabudowanych obrzeżach obszarów zurbanizowanych. Tworzą ją głównie: borsuki *Meles meles*, jelenie *Cervus elaphus*, jenoty *Nyctereutes procyonoides*, lisy *Vulpes vulpes*, sarny *Capreolus capreolus* oraz zające *Lepus europaeus*. Jednak występują tu także gatunki podlegające ochronie na mocy *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12*

października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419). W granicach obszaru projektu Planu zidentyfikowano [Fulica-Jankowski W., 2005] stanowiska następujących gatunków dziko występujących zwierząt, objętych ochroną:

- ścisłą: sóweczki *Glaucidium passerinum* (na terenie „UT4”), siniaka *Columba oenas* (na terenie oznaczonym symbolem „ZLL13”);
- częściową: jaszczurki żyworodnej *Lacerta vivipara* (na terenie o symbolu „UT4”), żmiji zygzakowatej *Vipera berus* (na terenie „UT1”).

Ponadto stwierdzono występowanie - w bliskim sąsiedztwie obszaru projektu Planu – także: dzięcioła zielonosiwego *Picus canus*, dzięcioła czarnego *Dryocopus martius*, krogulca *Accipiter nisus* i trzmielojada *Penis apivorus*. W stosunkowo bliskim sąsiedztwie omawianego obszaru projektu Planu zidentyfikowano również zimowisko nocka rudego *Myotis myotis* i nocka Bechsteina *Myotis Bechsteinie*. Według „Opinii zoologicznej obszarów wokół stoku narciarskiego na północno-wschodnim stoku góry Dzikowiec Wielki, gm. Boguszów Gorce, pow. wałbrzyski” [Wasiak P., 23.06.2014] „zlokalizowane przy wyciągu żyzne buczyny i jaworzyny to miejsce rozrodu i żerowania wspomnianych gatunków nietoperzy oraz mopka *Barbastella barbastellus*.”

- Na obszarze projektu Planu ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie zidentyfikowano dotychczas obiektów i obszarów zabytkowych. Nie ma tu także dóbr kultury współczesnej.
- Według regionalizacji klimatycznej Polski [Schmucka, 1959 r.] obszar gminy Boguszów-Gorce leży w regionie klimatycznym wałbrzyskim (IV), piętrze umiarkowanie chłodnym („c”). Region ten charakteryzuje dość długa zima (pokrywa śnieżna w Boguszowie-Gorcach utrzymuje się około 110 dni) i krótkie lato. Klimat lokalny występujący na obszarze objętym projektem Planu nie odbiega znacząco od klimatu regionalnego. Średnia temperatura roku w Boguszowie-Gorcach wynosi 6,3°C (w lipcu 13-15 °C, a w styczniu -3/-4 °C). Średnie opady roczne wynoszą 780-790 mm (maksymalne opady występują w lipcu, a minimalne w lutym). Roczna wilgotność względna wynosi 80-82%.

Pokrywa śnieżna na terenie całej gminy utrzymuje się 80-90 dni. Jej maksymalna grubość wynosi 20-30 cm.

Na obszarze gminy przeważają wiatry z kierunku zachodniego. Ich średnia prędkość wynosi około 5-7,5 m/s. Silniejsze wiatry wieją tu natomiast w górach (ze średnią prędkością około 10 m/s) i w wyższych warstwach atmosfery. Według opracowania „Wind Atlas Poland” sporządzonego przez firmę SANDER+PARTNER GMBH średnia prędkość wiatru w rejonie obszaru projektu Planu (w badanym okresie 1.01.1988-28.02.2013) wyniosła 7,50 m/s - na wysokości 60 m n.p.g. oraz 8,57 m/s - na wysokości 120 m n.p.g.

W zasięgu obszaru projektu Planu mogą występować zjawiska związane z inwersją termiczną, w tym m.in.: przygruntowe przymrozki, mgły oraz słabe ruchy powietrza. Zjawiska inwersyjne mogą być potęgowane spływami chłodnego powietrza ze szczytu Dzikowca. Może to wpływać na pogorszenie warunków klimatycznych występujących na omawianym obszarze.

6.2. Główne istniejące zagrożenia środowiska. Stan i jakość środowiska.

6.2.1. Powietrze.

Na obszarze projektu Planu nie ma źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza. Zatem na stan powietrza atmosferycznego tego obszaru mają wpływ przede wszystkim źródła zanieczyszczeń położone poza jego granicami, w tym: gospodarka energetyczna (głównie ciepła) i – w znacznie mniejszym stopniu - system komunikacji (samochodowej oraz kolejowej).

Obszar projektu Planu nie jest zabudowany, ale tereny osadnicze rozciągają się w jego nieco dalszym sąsiedztwie. Problemem na większości terenów osadniczych jest emisja niska, której źródłami są przede wszystkim paleniska domowe, w których wykorzystuje się takie paliwa konwencjonalne jak węgiel i koks, do których spalania stosuje się technologie mało efektywne i generujące znaczące ilości zanieczyszczeń. Dlatego w sezonie grzewczym w powietrzu Boguszowa-Gorc występują zwiększone stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀, co potwierdzają poniekąd wyniki pomiarów, przeprowadzonych w 2012 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Jak już wspomniano, potencjalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza występującym w sąsiedztwie obszaru projektu Planu jest system komunikacji. Na stan powietrza obszaru projektu Planu prawdopodobnie oddziałuje przede wszystkim ruch pociągów na linii kolejowej nr 291 relacji Wałbrzych - Meziměstí, wiodącej na wschód od granicy tego obszaru. Z funkcjonowaniem tej linii wiążą się negatywne oddziaływania na środowisko oraz na ludzi i ich mienie. Linia ta nie jest zelektryfikowana, więc przejeżdżają nią pociągi stanowiące źródło emisji zanieczyszczeń powietrza. Przy czym wielkość tych emisji - m.in. ze względu na stosunkowo niewielki ruch pociągów - nie jest prawdopodobnie znacząca.

Badania i ocena jakości powietrza w Polsce prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska - dla stref określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 poz. 914). W strefach tych rozmieszczone są stacje pomiarowe, na których zbierane są dane dotyczące zanieczyszczenia powietrza różnego typu pierwiastkami i ich związkami. Następnie dokonuje się analizy zebranych danych w odniesieniu do dwóch kryteriów: ochrony zdrowia oraz ochrony roślin. Dla każdej z tych grup określone są stężenia zanieczyszczeń mających decydujący wpływ na stan zdrowia oraz roślin.

Zgodnie z przywołanym powyżej rozporządzeniem miasto Boguszków-Gorce należy do strefy powiat wałbrzyski z wyłączeniem miasta Wałbrzych (PL0204), w której dokonuje się oceny jakości powietrza. W 2012 r. w powyższej strefie zanotowano - na stacji pomiarowej przy ul. Wysockiego w Wałbrzychu - przekroczenia dopuszczalnej liczby przekroczeń normy średniodobowej dla pyłu zawieszonego PM₁₀ (przez 39 dni) [WIOŚ we Wrocławiu, 2013]. Znaczne ilości tego pyłu emitowały głównie trzy zakłady: Zakłady Koksownicze „Victoria” S.A., Cersanit III S.A. oraz PEC S.A Ciepłownia C3 zlokalizowane w Wałbrzychu. Przekroczenia średniodobowej wartości normatywnej miały miejsce głównie w sezonie grzewczym; odnotowane jedyne 5% przekroczeń wszystkich przypadków w sezonie pozagrzewczym dotyczyło terenów miejskich. Jest mało prawdopodobne, aby wpływały one znacząco negatywnie na stan jakości powietrza na obszarze projektu Planu i w jego sąsiedztwie. Zwłaszcza, że na tym obszarze nie ma źródeł tego typu emisji zanieczyszczeń (tj. obiektów przemysłowych). Obiektów takich nie ma także w bezpośrednim sąsiedztwie omawianego obszaru.

6.2.2. Wody podziemne i powierzchniowe.

W obowiązującym podziale kraju na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), obszar projektu Planu, o czym wspomniano także w rozdziale 6.1., leży w zasięgu JCWPd nr 107. Na podstawie wyników badań jakości wód podziemnych przeprowadzonych w 2012 r. stwierdzono, iż stan chemiczny wód powyższej JCWPd jest dobry [WIOŚ we Wrocławiu, 2013].

Na obszarze projektu Planu nie występują naturalnie ukształtowane ciekły powierzchniowe ani zbiorniki wodne o stałym charakterze (o czym mowa w rozdziale 6.1.).

6.2.3. Gleby.

W bliskim sąsiedztwie obszaru projektu Planu nie występują istotne emitery zanieczyszczeń gleb, takie jak zakłady przemysłowe czy intensywnie użytkowane trasy komunikacyjne, co może wskazywać na nieduże zanieczyszczenie gleb. Przy czym nie można tego stwierdzić jednoznacznie, gdyż nie ma ogólnodostępnych informacji, by na obszarze projektu Planu lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, przeprowadzono badania stanu jakości gleb.

Wpływ na jakość gleb mają m.in. procesy erozyjne. Problemem dotyczącym znacznej części gleb gminy Boguszków-Gorce, jest erozja wodna. Z mapy przedstawiającej „Rejony o różnym stopniu degradacji erozją wodną” [Wawer R., 2002] wynika, iż stopień degradacji erozją wodną gleb gminy był (w 1994 r.) średni.

Na obszarze objętym projektem Planu nie występują zarejestrowane osuwiska. Nie wskazano tu także obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych [PIG - PIB System Osłony Przeciwośuwiskowej].

6.2.4. Klimat akustyczny.

Na obszarze projektu Planu występują źródła hałasu komunalnego (wyciąg narciarski). Te źródła emisji hałasu - ze względu na ich niewielką ilość i skalę emitowanego hałasu a także jego rodzaj - nie stanowią prawdopodobnie znaczącego zagrożenie dla jakości lokalnego klimatu akustycznego (przy czym nie zostało to dotychczas potwierdzone badaniami).

Na jakość lokalnego klimatu akustycznego obszaru projektu Planu wpływają także źródła emisji hałasu, położone w sąsiedztwie tego obszaru, w tym zwłaszcza linia kolejowa nr 291. Przejeżdżające nią pociągi generują bowiem m.in. hałas, wstrząsy i wibracje. Źródłem emisji hałasu są także istniejące w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru projektu Planu obiekty usługowe. Generują one hałas gospodarczy (od różnego typu urządzeń, w tym głównie wentylatorów i klimatyzatorów), ale dodatkowo stanowią poniekąd źródło hałasu komunikacyjnego (powodowanego przez samochody). Jednak powyższe emisje mają charakter czasowy. Nie stanowią więc znaczącego zagrożenia dla środowiska - zwłaszcza, że stanowią nieodłączny element działalności człowieka. Źródłem hałasu, mogącym mieć wpływ na lokalny klimat akustyczny obszaru projektu Planu, są także prace leśne, prowadzone w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Należy jednak podkreślić, że jest to hałas o charakterze lokalnym i czasowym – krótkotrwałym.

6.2.5. Zagrożenia dla fauny i flory.

Pierwotna szata roślinna obszaru projektu Planu została w znacznym stopniu przekształcona w wyniku działalności człowieka. Niemniej występują tu cenne przyrodniczo obszary i obiekty, które objęto ochroną prawną. Potencjalne zagrożenie nowym zagospodarowaniem dotyczy zatem przede wszystkim fauny i flory objętej ochroną oraz terenów leśnych.

Zagrożenie dla fauny występującej na i w sąsiedztwie obszaru projektu Planu stanowi potencjalnie rozbudowa ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”. Realizacja tej inwestycji wiąże się przede wszystkim z potencjalnym uszczupleniem połąci lasu, porastającego obecnie znaczną część obszaru projektu Planu. Skutki wycinki lasu dla lokalnych populacji roślin i zwierząt będą zależały głównie od skali, sposobu i okresu przeprowadzenia wycinki. Mowa o tym szerzej w rozdziale 10.2.

Poza wymienionymi powyżej przypadkami, z istniejącym na obszarze projektu Planu zagospodarowaniem nie wiążą się szczególne zagrożenia dla fauny i flory. Jeżeli nowe zagospodarowanie będzie stanowiło kontynuację dotychczasowego lub zostanie wprowadzone zgodnie z istniejącymi tu uwarunkowaniami (z poszanowaniem cennych elementów środowiska przyrodniczego), również nie powinno stanowić znaczącego zagrożenia dla populacji lokalnej fauny i flory.

6.3. Stan dotychczasowego zagospodarowania.

Obszar projektu Planu w znacznej części pokrywają lasy, w których zidentyfikowano cenne siedliska przyrodnicze oraz stanowiska zwierząt objętych ochroną gatunkową. Należy jednak podkreślić, że walory te – w porównaniu z tymi, jakie występują w sąsiedztwie omawianego obszaru – nie są szczególne. Bowiem cenne siedliska przyrodnicze i stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt w znaczącej ilości (dużej koncentracji) zidentyfikowano poza granicami obszaru projektu Planu. Poza tym zidentyfikowane siedliska przyrodnicze są zachowane w złym stanie, o czym wspomniano już w rozdziale 6.1. Niemniej wprowadzając nowe zainwestowanie w zasięgu obszaru projektu Planu, należy wziąć pod uwagę konieczność ochrony zidentyfikowanych tu walorów środowiska przyrodniczego.

Elementami zainwestowania na obszarze projektu Planu są: wyciąg narciarski oraz napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego (20 kV) napięcia.

Istniejące na obszarze projektu Planu uwarunkowania nie stanowią znaczącej przeszkody w rozwoju planowanego zagospodarowania. Występują jednak - o czym wspomniano już powyżej - pewne ograniczenia w dowolnym zagospodarowaniu obszaru projektu Planu - związane z lokalnymi walorami przyrodniczymi (cennymi obiektami i obszarami). Ponadto na obszarze projektu Planu istnieją niekorzystne uwarunkowania gruntowe (mała nośność) dla wprowadzania zabudowy. Pewne ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów związane są także z istniejącymi na omawianym obszarze elementami infrastruktury technicznej (linią elektroenergetyczną średniego (20 kV) napięcia).

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU.

Obszar projektu Planu, o czym wspomniano już wielokrotnie we wcześniejszych rozdziałach Prognozy, w znacznej części pokrywają lasy, w których zidentyfikowano cenne siedliska oraz stanowiska zwierząt objętych ochroną gatunkową. Potencjalnym zagrożeniem dla tych cennych zasobów środowiska, związanym z istniejącym na omawianym obszarze zagospodarowaniem, są hałas oraz penetracja lasu (w tym cennych siedlisk) przez turystów odwiedzających istniejący tu ośrodek sportowo-rekreacyjny, w tym korzystających z wyciągu narciarskiego. Zagrożenia te nie są przypuszczalnie znaczące, o czym świadczy fakt funkcjonowania od lat ośrodka sportowo-rekreacyjnego,

przy jednoczesnym zachowaniu cennych siedlisk przyrodniczych oraz występowaniu, na obszarze projektu Planu i w jego sąsiedztwie, chronionych gatunków zwierząt.

8. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU.

Brak realizacji ustaleń projektu Planu nie wpłynie istotnie na zmianę opisaną w rozdziale 6.2. jakości środowiska, gdyż w przypadku utrzymania istniejącego zagospodarowania, zmianie nie ulegnie także obecny stan środowiska. Dotychczasowa struktura użytkowania gruntów, a więc i struktura przyrodnicza obszaru projektu Planu będzie mogła ulegać zmianom na podstawie realizacji ustaleń dotychczas obowiązujących Planów. Natomiast brak realizacji ustaleń projektu Planu przede wszystkim uniemożliwi rozbudowę ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”, który jest kluczowym produktem turystycznym nie tylko miasta i gminy Boguszów-Gorce, ale całego regionu. Zatem brak realizacji projektu Planu uniemożliwi rozwój obszaru nim objętego w kierunku zgodnym z oczekiwaniami lokalnej społeczności oraz władz miasta i gminy Boguszów-Gorce.

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA PROJEKTU PLANU.

Ochrona środowiska jest realizowana w Polsce poprzez odpowiednie akty prawne, w tym ustawy i rozporządzenia. Jest to częściowo wynikiem celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Za jeden z najważniejszych krajowych aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska należy uznać *ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, na podstawie której sporządzona została niniejsza Prognoza. Przywołana ustawa jest częściowo wynikiem ustaleń międzynarodowych - w Artykule 14 *Konwencji o Różnorodności Biologicznej* (sporządzonej w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r.) określona została potrzeba wykonywania ocen oddziaływania na

środowisko dla projektów, które mogą mieć istotne negatywne skutki dla różnorodności biologicznej (w celu uniknięcia lub zmniejszenia takich skutków). Ponadto treść *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* jest wynikiem wdrożenia do prawa polskiego dyrektyw Wspólnoty Europejskiej, wśród których można wymienić:

- *dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157). Celem tej dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z tą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko;
- *dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG* (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003, str. 26; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne). Celem dyrektywy jest m.in. zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości poprzez stosowanie zasady przezorności (przewidywania ewentualnych negatywnych skutków działań) i prewencji (zapobiegania zanieczyszczeniom i likwidacji ich u źródła);
- *dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującą udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającą – w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości – dyrektywy 85/337/WE i 96/61/WE* (Dz. Urz. z 2003 r. WE L 156). Na podstawie tej dyrektywy w procedurze planowania przestrzennego umożliwiono większą ingerencję społeczną w aspekty ochrony środowiska np. poprzez możliwość składania uwag i wniosków dotyczących w szczególności

zagadnień środowiskowych oraz powszechny dostęp elektroniczny do informacji o środowisku, uzyskanych w trakcie sporządzania dokumentów planistycznych.

Sporządzając projekt Planu kierowano się także zasadą zrównoważonego rozwoju - między innymi stwarzając warunki dla rozwoju obszaru projektu Planu w kierunku zgodnym z oczekiwaniami lokalnej społeczności i władz gminy, z uwzględnieniem jego potencjalnego negatywnego oddziaływania na środowisko. Jednocześnie, wskazując w projekcie Planu możliwość zagospodarowania poszczególnych terenów, wzięto pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze oraz potrzebę utrzymywania odpowiedniego stanu środowiska, a także zachowania zidentyfikowanych - nie tylko na obszarze projektu Planu, ale także w jego sąsiedztwie - walorów kulturowych i krajobrazowych.

W projekcie Planu uwzględniono jeden z głównych celów, określonych w *Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*, którym jest „zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej (...) z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego (...) oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa”.

Ustalenia analizowanego projektu Planu zmierzają m.in. do ograniczenia emisji dwutlenku węgla i innych substancji zanieczyszczających powietrze, poprzez dopuszczenie stosowania wyłącznie proekologicznego (czyli o relatywnie niskiej emisji zanieczyszczeń) sposobu ogrzewania nowych obiektów. Działanie to realizuje poniekąd *Politykę energetyczną Polski do 2030 r., przyjętą przez Radę Ministrów dnia 10 listopada 2009 r.* oraz *Politykę Ekologiczną Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*. Projekt Planu uwzględnia również założenia *Polityki Ekologicznej Państwa* w zakresie ochrony zasobów wodnych. Zgodnie z powyższym dokumentem ochrona ta ma polegać na utrzymaniu lub osiągnięciu dobrego stanu wszystkich wód (w tym również zachowaniu i przywracaniu ciągłości ekologicznej cieków). Dlatego w projekcie Planu miejscowego zawarto wytyczne dotyczące postępowania ze ściekami (także opadowymi i roztopowymi). Dzięki temu środowisko gruntowo-wodne oraz ciekі powierzchniowe powinny być właściwie chronione. Ponadto poprzez wprowadzenie ustaleń mających służyć ochronie wód podziemnych i powierzchniowych projekt Planu realizuje nadrzędny cel *Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego*

działania w dziedzinie polityki wodnej; Dz. Urz. WE L 327 z dnia 22 grudnia 2000 r.), którym jest ochrona przed dalszym pogarszaniem i zapewnienie poprawy stanu środowiska wodnego.

Poza powyższymi opracowaniami, przy sporządzaniu projektu Planu uwzględniono m.in.: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Boguszów-Gorce - aktualizacja na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015” oraz Lokalny Program Rewitalizacji miasta Boguszów-Gorce na lata 2007-2013.

Reasumując, regulacje zawarte w projekcie Planu miejscowego uwzględniają - w możliwym dla tego typu dokumentu zakresie - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym. Jednocześnie warto podkreślić, iż projekt Planu dotyczy inwestycji o charakterze lokalnym, które będą realizowane w przyszłości. Trudno zatem odnieść je bezpośrednio do wszystkich dokumentów związanych z ochroną środowiska na szczeblu krajowym, wspólnotowym czy międzynarodowym.

10. IDENTYFIKACJA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W OPARCIU O ANALIZĘ USTALEŃ I ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH PROJEKTU PLANU.

10.1. Ustalenia i rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne projektu Planu.

Realizując zakładane cele (określone w rozdziale nr 2) projekt umożliwia przede wszystkim rozwój obszaru nim objętego w kierunku zgodnym z oczekiwaniami Władz Miasta, przy jednoczesnym zachowaniu lokalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

W projekcie Planu wydzielono dwie jednostki terenowe (funkcjonalno-przestrzenne), którym przypisano określone kategorie przeznaczenia. W analizowanym projekcie przeważającą część terenów położonych w granicach obszaru projektu Planu przeznaczono dla obiektów usług turystycznych oraz obiektów i urządzeń sportu i rekreacji (tereny kategorii „UT”). Ponadto wyznaczono tereny kategorii „ZLL” - dla gruntów leśnych. Na terenach kategorii „ZLL” dopuszczono zagospodarowanie związane z gospodarką leśną określone w przepisach o lasach, z wyjątkiem budynków. Natomiast na poszczególnych terenach kategorii „UT” dopuszczono różne formy zagospodarowania sportowo-rekreacyjnego i turystycznego, uwzględniające przede wszystkim lokalne

uwarunkowania, w tym potrzebę ochrony cennych siedlisk leśnych. Na terenie oznaczonych symbolami „UT1” dopuszczono – poza obiektami usług turystycznych oraz obiektów i urządzeń sportu i rekreacji – m.in.: zieleń i obiekty małej architektury oraz miejsca parkingowe dla pojazdów samochodowych w różnych formach. Z kolei na terenie o symbolu „UT3” dopuszczono wyłącznie: park linowy wykorzystujący m.in. istniejące drzewa jako oparcie konstrukcji, ciągi: piesze, rowerowe, narciarstwa biegowego, konne oraz szlaki turystyczne, w tym ścieżki dydaktyczne. Natomiast na terenie „UT4” w projekcie Planu dopuszczono wyłącznie: trasy narciarstwa zjazdowego, urządzenia związane z narciarstwem zjazdowym, parkingi, ciągi: piesze, rowerowe, narciarstwa biegowego, konne oraz szlaki turystyczne, w tym ścieżki dydaktyczne.

Określone w projekcie Planu zagospodarowanie obszaru nim objętego pokrywa się ze wskazanym w jednym z obowiązujących Planów (o którym mowa w rozdziale 2.2). Przy czym w projekcie Planu rozszerzono – względem ustaleń obowiązującego Planu – zasięg terenu dla obiektów usług turystycznych oraz obiektów i urządzeń sportu i rekreacji, w celu umożliwienia wspomnianej rozbudowy Ośrodka Sportowo-Rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”.

W projekcie Planu zawarto szereg regulacji, dzięki którym - jeśli zostaną zrealizowane i będą przestrzegane - możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko czy uciążliwości dla użytkowników obszaru projektu Planu, jak i jego sąsiedztwa, zostaną znacznie ograniczone. Mimo tego przewidziane w analizowanym projekcie Planu zagospodarowanie, może mieć niekorzystny wpływ na różne komponenty środowiska, gdyż takiego zagrożenia nie da się całkowicie wykluczyć. Identyfikacji kategorii negatywnych oddziaływań na środowisko (oraz ich skutków) planowanego w projekcie Planu zagospodarowania, dokonano w poniższym rozdziale nr 10.2.

10.2. Identyfikacja i ocena znaczących oddziaływań na środowisko ustaleń i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych projektu Planu.

Przewidziane w projekcie Planu zagospodarowanie może mieć niekorzystny wpływ na niektóre komponenty środowiska, gdyż takiego zagrożenia nie da się całkowicie wykluczyć. Na obszarze projektu Planu planowana jest, o czym wspomniano już we wcześniejszych rozdziałach niniejszej Prognozy, rozbudowa ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”. Inwestycja ta będzie polegała przede wszystkim na

poszerzeniu stoku narciarskiego w kierunku południowym na gruntach leśnych, które uzyskały już częściowo zgodę Ministra Środowiska na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne (decyzje Ministra Środowiska znak: ZS-W-2120-92-2/2012 oraz znak: ZS.2210.129.2015.WS) oraz decyzję zezwalającą na trwałe wyłączenie z produkcji gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa (Decyzja Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu znak: ZZ-2120-1470-1/11 z dnia 6 października 2011 r.). W projekcie Planu dla planowanej inwestycji przeznaczono tereny obejmujące południową część obszaru nim objętego – teren oznaczony symbolem „UT1” (którego w całości dotyczy przywołana wyżej zgoda na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne) oraz teren o symbolu „UT4”. Ponadto w projekcie Planu przewidziano możliwość budowy parku linowego w północnej części obszaru projektu Planu (teren o symbolu „UT3”, którego południowo-zachodni fragment także uzyskał ww. zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne).

Obszar projektu Planu charakteryzują liczne walory przyrodnicze i krajobrazowe. Potrzebę wyeksponowania i ochrony tych walorów uwzględniono w projekcie Planu nie tylko określając przeznaczenie poszczególnych terenów, ale także określając zasady ochrony środowiska. Jak wspomniano już wcześniej, w zasięgu obszaru projektu Planu zidentyfikowano płaty cennych siedlisk przyrodniczych o kodach:

- *9180 – na terenie o symbolu „ZLL13” (płat o powierzchni 1,04 ha) i na części terenu „UT1” (płat o powierzchni 0,26 ha), o łącznej powierzchni 1,30 ha;
- 9130 – na fragmentach terenów oznaczonych symbolami: „UT1” (płat o powierzchni 0,73 ha), „UT3” (płat o powierzchni 1,23 ha) i „UT4” (płat o powierzchni 1,53 ha) o łącznej powierzchni 3,49 ha.

W celu ochrony ww. najcenniejszych ze zidentyfikowanych w granicach omawianego obszaru cennych siedlisk przyrodniczych, w projekcie Planu zakazano podejmowania działań mogących doprowadzić do zniszczenia siedlisk mających znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej o kodach: 9130 na terenach „UT3” i „UT4” oraz *9180 na terenach „ZLL13” i „UT1”. Przy czym na terenie „UT1” dopuszczono pomniejszenie powierzchni siedliska przyrodniczego oznaczonego kodem *9180 maksymalnie o 700 m², (czyli o około 5,3% tego płata cennego siedliska) a na terenie o symbolu „UT4” zezwolono na pomniejszenie powierzchni siedliska 9130 o maksymalnie 40% (czyli o 0,61 ha). Ponadto według ustaleń projektu Planu na terenie „UT3”, w pasie

o szerokości 20 m od granicy siedliska przyrodniczego oznaczonego kodem 9130, należy ograniczyć zagospodarowanie i prowadzenie inwestycji do niezbędnego minimum. Przywołane regulacje projektu Planu pozwolą na ochronę cennych siedlisk przyrodniczych i zminimalizują negatywny wpływ planowanego zagospodarowania na większość z nich, dając jednocześnie możliwość planowanej rozbudowy ośrodka „Góra Dzikowiec”. Niemniej skutkiem planowanej rozbudowy ośrodka „Góra Dzikowiec”, będzie wycięcie połaci lasu, w tym stosunkowo niewielkich płątów cennych siedlisk przyrodniczych o kodach *9180 i 9130.

Według najbardziej rozległego „scenariusza” wycinki - dla realizacji ww. inwestycji – niezbędne będzie wycięcie maksymalnie 700 m² z płąta jaworzyn i lasów lipowo-klonowych na stokach i zboczach *Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani* *9180 (podtypu *9180-4 – sudecka jaworzyna z miesięcznicą trwałą, zespół *Lunario revidivae-Acertum pseudoplatani*), zidentyfikowanego na stoku góry Dzikowiec, wzdłuż krawędzi istniejącej trasy zjazdowej - po lewej stronie wyciągu (patrząc z dolnej stacji wyciągu ku górnej; na terenie o symbolu „UT1”). Prawdopodobna wycinka nastąpi w północno-wschodniej części omawianego płątu cennego siedliska *9180, przy granicy tego siedliska z siedliskiem o kodzie 9130 i jednocześnie przy istniejącej trasie zjazdowej. Wycięcie takiego fragmentu cennego lasu wynika z potrzeby lepszego wykorzystania istniejącej infrastruktury narciarskiej.

Omawiany płąt jaworzyn i lasów lipowo-klonowych na stokach i zboczach *9180 o łącznej powierzchni w zasięgu terenu o symbolu „UT1” około 0,26 ha, od strony południowej i północnej ogranicza kultura świerkowa, więc jest on izolowany od innych płątów siedlisk przyrodniczych tego typu. Przez omawiany płąt prowadzi odcinek trasy kolarstwa grawitacyjnego (urządzenia wchodzące w skład tej trasy znajdują się m.in. w omawianym siedlisku), zatem siedlisko jest poddawane niemal ciągłej antropopresji. Ogólny stan zachowania omawianego płątu jaworzyn i lasów lipowo-klonowych na stokach i zboczach (*9180-4) oceniono jako zły – U2 (brak martwego drewna wielkowymiarowego) [Smoczyk M., listopad 2014]. Warto dodać, że płątu tego nie wykazano dotychczas w Planie Zadań Ochronnych na lata 2013-2022 (projekt) SOO Góry Kamienne PLH020038. Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że dopuszczone w projekcie Planu pomniejszenie powierzchni omawianego siedliska o maksymalnie 700 m², które stanowiłoby uszczerbek - w stosunku do powierzchni siedliska w całej ostoi

Góry Kamienne (wynoszącej 208,31 ha po weryfikacji danych z Planu Zadań Ochronnych o dane z ekspertyzy siedliskowej przeprowadzonej przez pana Smoczyka) o 0,03%, nie będzie znacząco negatywne. Warto przy tym dodać, że według opinii zawartej w przywoływanej już wielokrotnie ekspertyzie siedliskowej dyskusyjne jest – ze względu na istniejące już zagospodarowanie - prawidłowe funkcjonowanie płatu jaworzyn i lasów klonowo-lipowych na stromych zboczach i stokach (*9180), zidentyfikowanego na terenie „UT1”. Bowiem „wąski kształt” tego siedliska powoduje „zwiększoną szerokość strefy ekotonowej i zmniejsza powierzchnię dobrze wykształconego zbiorowiska leśnego”. Stan zachowania omawianego siedliska oceniono na zły, na co wpływają takie zagrożenia, jak: usuwanie martwego drewna, zaśmiecanie, erozja oraz synantropizacja. Siedlisko jest pod ciągłą antropopresją ze strony trasy zjazdowej kolarstwa grawitacyjnego oraz stoku narciarskiego [Smoczyk M., listopad 2014]. Te negatywne oddziaływania na omawiany płat lasów klonowo-lipowych na stromych zboczach i stokach (*9180), będą występowały nawet w przypadku odstąpienia od realizacji ustaleń projektu Planu. Zatem bez względu na planowane w projekcie Planu zagospodarowanie, omawiane siedlisko i tak prawdopodobnie utraci swoje cechy i walory, z tym, że proces ten zostanie rozłożony w dłuższym czasie.

Reasumując, przeznaczenie w projekcie Planu niewielkiego fragmentu płata siedliska priorytetowego *9180-4 dla usprawnienia funkcjonowania istniejącej infrastruktury narciarskiej, nie powinno być uznane za znacząco negatywnie oddziałujące na przedmioty ochrony (w tym przypadku siedliska *9180) oraz integralność/spójność obszaru Natura 2000 Góry Kamienna PLH02008, gdyż:

- 1) przeznaczony potencjalnie pod wycinkę fragment płatu lasu, jest znikomych rozmiarów, tj. o powierzchni maksymalnie 700 m²;
- 2) od północy sąsiaduje bezpośrednio (ostrą granicą) z terenami zjazdów narciarskich, od południa z kolei sąsiaduje z monokulturą świerkową;
- 3) niewielka szerokość płatu siedliska powoduje – poprzez zwiększoną szerokość strefy ekotonowej – zmniejszenie powierzchni właściwie wykształconego zbiorowiska leśnego;
- 4) niewielkie rozmiary płatu siedliska zwiększają jego zagrożenie antropopresją ze strony wymienionej w pkt 2 trasy narciarstwa zjazdowego oraz zlokalizowanych

na całej długości płatu, istniejących urządzeń trasy kolarstwa grawitacyjnego (*downhill*);

- 5) aktualny stan ochrony omawianego płatu siedliska oceniany jest jako zły (U2), a więc nie przedstawia większej wartości przyrodniczej;
- 6) w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Kamienna PLH020038 omawiany płat nie został ujęty, jako przedmiot ochrony i nie wskazano dla niego żadnych zadań ochronnych.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że realizacja planowanego na terenie „UT1” zainwestowania, przyczyni się do istotnego usprawnienia wykorzystywania istniejącej infrastruktury narciarskiej i podniesienia jej standardu, a nade wszystko wpłynie na poprawę bezpieczeństwa jej użytkowników, kosztem stosunkowo niewielkiej (nieznaczającej) utraty walorów przyrodniczych, tj. utraty niewielkiego fragmentu siedliska priorytetowego o kodzie *9180, ale o złym stanie ochrony.

Na marginesie warto zwrócić uwagę na fakt, iż w Planie zadań Ochronnych na lata 2013-2022 (projekt) SOO Góry Kamienne PLH020038 wśród najważniejszych zagrożeń dla zidentyfikowanych w granicach tego obszaru wskazano dla siedliska *9180: ujednolicenie struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanu; brak lub znaczący niedobór martwych pni leżących i stojących; zmiany składu gatunkowego drzewostanu (świerk). Zatem Autorzy Planu Zadań Ochronnych nie upatrują w rozwoju turystyki bezpośredniego zagrożenia dla przedmiotów ochrony SOO Góry Kamienne PLH020038. Stanowisko takie potwierdza – w odniesieniu do rozwoju ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec” w planowanym kierunku (tj. przy konkretnych wariantach wycinki lasu) - ekspertyza siedliskowa, wykonana przez pana Smoczyka.

Poza prawdopodobnym wycięciem niewielkiego fragmentu cennego siedliska przyrodniczego o kodzie *9180, o którym mowa powyżej, realizacja planowanego na obszarze projektu Planu zagospodarowania, będzie związana z prawdopodobną wycinką fragmentów siedliska oznaczonego kodem 9130, zidentyfikowanego na terenach o symbolach „UT1” i „UT4” oraz z wycinką „pospolitych” gatunków drzew rosnących na terenach: „UT1”, „UT2” i „UT3”. Zakres tej wycinki będzie różny – w zależności od zagospodarowania danego terenu. Niemniej biorąc pod uwagę obecne plany dotyczące

rozbudowy ośrodka „Góra Dzikowiec”, które uwzględniono w ustaleniach projektu Planu, należy spodziewać się wycinki całego fragmentu płatu (o powierzchni 0,73 ha) siedliska przyrodniczego o kodzie 9130, zidentyfikowanego na terenie o symbolu „UT1”. Należy przy tym przypomnieć, że m.in. te grunty uzyskały już częściowo zgodę Ministra Środowiska na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne. Wycięcie omawianego fragmentu siedliska o kodzie 9130, wraz z prawdopodobnym - o czym już wspomniano - wycięciem fragmentu płatu siedliska *9180 na terenie „UT1”, przyczyni się do istotnego podniesienia standardu istniejącej infrastruktury narciarskiej. Wycinki te wydają się niezbędne dla planowanej rozbudowy ośrodka „Góra Dzikowiec”. Niemniej maksymalny zakres omawianych, dopuszczonych w projekcie Planu wycinek ustalono tak, by możliwa była realizacja planowanych inwestycji i jednocześnie ochrona najcenniejszych lokalnych walorów przyrodniczych. Na terenach, na których należało ograniczyć ewentualną wycinkę drzew do niezbędnego - dla realizacji planowanych inwestycji – minimum w projekcie Planu zawarto stosowne regulacje. Dotyczy to m.in. dopuszczalnego pomniejszenia powierzchni siedliska przyrodniczego oznaczonego kodem 9130 na terenie „UT4” o maksymalnie 40%, czyli wycięcie płatu żyzných buczyn o maksymalnej powierzchni 0,61 ha.

Warto dodać, że płatu siedliska przyrodniczego o kodzie 9130 zidentyfikowanego na terenach o symbolach: „UT1”, „UT3” i „UT4” nie wykazano dotychczas w Planie Zadań Ochronnych na lata 2013-2022 (projekt) SOO Góry Kamienne PLH020038. Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że dopuszczone w projekcie Planu pomniejszenie powierzchni omawianego siedliska o kodzie 9130, które stanowiłoby uszczerbek o maksymalnie 1,34 ha, czyli o 0,41% - w stosunku do powierzchni siedliska w całej ostoi Góry Kamienne wynoszącej (według danych z Planu Zadań Ochronnych zweryfikowanych o dane z ekspertyzy siedliskowej przeprowadzonej przez pana Smoczyka) 329,46 ha. Takie uszczuplenie płatu siedliska o kodzie 9130 nie będzie znacząco negatywne.

Należy dodać, że zgodnie z ustaleniami projektu Planu minimalny udział powierzchni zadrzewień ma wynosić: na terenie „UT1” - 25%, na terenie „UT3” - 95% a na terenie „UT4” - 30%. Niemniej wycinka drzew rosnących na części obszaru projektu Planu z pewnością wpłynie na powierzchnię terenu. Bowiem odsłonięta zostanie wierzchnia warstwa gleby, chroniona dotychczas przez korzenie drzew przed

rozmywaniem i procesami erozyjnymi. Jeśli gleba nie zostanie odpowiednio zabezpieczona, np. obsadzona roślinnością trawiastą, może dojść do jej rozmywania (np. w trakcie ulewnych deszczy) i wystąpienia procesów erozyjnych. Jest to jednak mało prawdopodobne, bo dla właściwego funkcjonowania stoku narciarskiego niezbędne jest odpowiednie ustabilizowanie jego nawierzchni, co zazwyczaj realizowane jest poprzez jej obsadzenie niską, dobrze ukorzenioną roślinnością.

Uszczuplenie połaci lasu może mieć także wpływ na lokalną bioróżnorodność – przekształcenie siedliska poprzez wycinkę drzew powoduje zazwyczaj zmiany w liczebności gatunków zwierząt, bytujących w tym siedlisku (dotyczy to zwłaszcza owadów i ptaków) [Serwis PAP poświęcony polskiej nauce, Internet]. Zazwyczaj przybywa gatunków odpowiedzialnych za zapylenie roślin, a ubywa tych, które przenoszą nasiona roślin. Trudno ocenić czy te zmiany są dobre czy złe dla środowiska, gdyż nie można jednoznacznie wskazać „wyższości” jednych gatunków nad innymi.

Wycięcie fragmentów lasu porastającego stok góry Dzikowiec może mieć wpływ na gatunki ptaków, zidentyfikowane w zasięgu obszaru projektu Planu oraz w jego sąsiedztwie. Według „Opinii zoologicznej obszaru wokół stoku narciarskiego na północno-wschodnim stoku góry Dzikowiec Wielki, gm. Boguszów Gorce, pow. wałbrzyski” [Wasiak P., 23.06.2014 r.] „możliwe w przyszłości poszerzenie stoku narciarskiego i związana z tym możliwa wycinka przyległych drzewostanów może wpłynąć negatywnie na populacje ptaków, dla których ochrony utworzono obszar. Najistotniejsze zagrożenie występuje w odniesieniu do sóweczki *Glaucidium passerinum*. W latach 2009-14 w odległości do 0,5 km od wyciągu narciarskiego” (w tym jedno stanowisko w zasięgu obszaru projektu Planu – na terenie o symbolu „UT4”) „zlokalizowano 3 stałe terytoria par tego gatunku. Każda para sóweczki wymaga do życia dość dużego obszaru zwartych drzewostanów o powierzchni około 100 ha, dlatego możliwa wycinka cennych drzewostanów i poszerzenie wyciągu może mieć istotny negatywny wpływ na te stanowiska poprzez ograniczenie powierzchni miejsc do gniazdowania i odpowiednich żerowisk, a także fragmentację drzewostanów w obrębie terytoriów. Zgodnie z danymi zawartymi w Standardowym Formularzu Danych dla obszaru PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie populacja sóweczki oceniana jest na 52 pary i jest to gatunek kluczowy dla obszaru, który stanowi jedna z najważniejszych ostoi gatunku w Polsce. Przewidywane negatywne oddziaływanie (...)

na 3 pary sóweczki będzie zatem obejmować aż 5,8% populacji tego gatunku w obszarze Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie i może to skutkować pogorszeniem się oceny populacji z kategorii B do C, zwłaszcza biorąc pod uwagę oddziaływanie skumulowane w powiązaniu z innymi inwestycjami planowanymi w obszarze np. utworzenie nowego i eksploatacja istniejącego kamieniołomu w Rybnicy Leśnej.” Trudno zgodzić się z przedstawioną w powyżej opinii zoologicznej tezą, by realizacja planowanego w projekcie Planu zagospodarowania, wpłynęła istotnie na „ograniczenie powierzchni miejsc do gniazdowania i odpowiednich żerowisk” par sóweczek, a także na „fragmentację drzewostanów w obrębie terytoriów” - bowiem ewentualna wycinka drzew nastąpi na stosunkowo niewielkiej powierzchni, w sąsiedztwie istniejącego stoku narciarskiego, zatem przy powierzchni już wylesionej. Ponadto odnośnie sóweczki *Glaucidium passerinum* należy podkreślić, iż jest to gatunek preferujący siedliska „starych borów świerkowych i mieszanych z bujnym podrostem, w pobliżu terenów bardziej otwartych, młodników i polan” [ptaki.info]. Ptak ten wykorzystuje dziuple po dzięciole, które ten najchętniej dąży w starych drzewach. Gatunek ten jest raczej osiadły, choć samice „są skłonne do podejmowania wędrówek”. Zatem biorąc pod uwagę preferencje siedliskowe omawianego gatunku, jest mało prawdopodobne by ptaki te przemieściły się do innych kryjówek, w tym zwłaszcza położonych w jaworzynach i lasach klonowo-lipowych, w dużej części porastających obszar projektu Planu. Bezpośrednie oddziaływanie planowanego na analizowanym obszarze projektu Planu zagospodarowania, może dotyczyć tylko jednego stanowiska sóweczki, zidentyfikowanego w zachodniej części omawianego obszaru. W celu ochrony tego stanowiska sóweczki wskazane było zachowanie strefy ochronnej o promieniu 50 m od gniazda – tak by ochronie podlegało nie tylko samo gniazdo, ale także jego bezpośrednie sąsiedztwo, a co za tym idzie posusz, który sóweczki wykorzystują jako „spiżarnie”. Takie działania podejmowane są w Parku Narodowym Gór Stołowych (w którym prowadzi się szczegółowe badania omawianego gatunku od 1997 r.) i przynoszą zamierzone efekty, w postaci rzeczywistej ochrony omawianego gatunku [Mikulski R., CEPL].

Nie przewiduje się także by na istotne pogorszenie populacji sóweczki, miały wpływ oddziaływania generowane przez prawdopodobne wznowienie eksploatacji złoża melafiru „Rybnica Leśna” oraz planowane wydobywanie melafiru ze złoża „Rybnica I”.

Zresztą według informacji zawartych w „Raporcie o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploracja złoża melafiru „Rybnica I” w Rybnicy Leśnej gm. Mieroszów pow. wałbrzyski” [Akszak Consulting Mirosław Okińczyc, grudzień 2010] na górze Klin zidentyfikowano terytorium jednej pary lęgowej sóweczki. Z przywołanego raportu wynika, iż „stwierdzone stanowisko sóweczki znajduje się przy wschodnim krańcu złoża, które będzie udostępnione za ok. 20-25 lat. W tym okresie oddziaływanie kamieniołomu na to stanowisko będzie stopniowo powiększało się. Należy przypuszczać, że wywołana presja po kilku latach funkcjonowania kamieniołomu spowoduje przeniesienie się sóweczki na tereny sąsiadujące.” Natomiast według informacji zawartych w »Raporcie o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji na wydobycie melafiru ze złoża „Rybnica Leśna”« [B.U. Ecoland, październik 2012], stanowisk tego gatunku nie zidentyfikowano na terenie istniejącego kamieniołomu, ani w jego bezpośredni sąsiedztwie. Według Autorów ww. raportu nie przewiduje się oddziaływania planowanej eksploatacji na omawiany gatunek ptaka.

Według autora przywołanej wcześniej opinii zoologicznej zagrożenie ze strony planowanej rozbudowy ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”, może dotyczyć także siniaka *Columba oenas*. W omawianej opinii wskazano, iż „obszar PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie stanowi jedna z najważniejszych w kraju ostoi populacji siniaka *Columba oenas* ocenianej według SDF na 100-155 par. Ten związany ze starymi lasami gatunek gnieździ się w buczynach w sąsiedztwie wyciągu na Dzikowcu w liczbie co najmniej 5 par lęgowych. Ewentualne poszerzenie stoku narciarskiego może spowodować negatywny wpływ na 3,2-5% populacji gatunku w obszarze, a więc będzie on istotnie negatywny i może skutkować pogorszeniem się oceny populacji z kategorii C do D, zwłaszcza biorąc pod uwagę oddziaływanie skumulowane w powiązaniu z innymi inwestycjami planowanymi w obszarze”. W opinii Autorów niniejszej prognozy znaczące pogorszenie stanu populacji siniaka, mogłaby potencjalnie rzeczywiście nastąpić, ale jedynie w przypadku – czego nie podkreślono w przywołanej opinii zoologicznej – wycięcia lasu, w którym zidentyfikowano stanowisko tego gatunku – w północno-zachodniej części obszaru projektu Planu. Taka sytuacja nie jest jednak obecnie prawdopodobna, gdyż planowana rozbudowa stoku narciarskiego na górze Dzikowiec, ma objąć tereny położone na południe od istniejącej trasy zjazdowej, zatem nie obejmujące połaci lasu, w którym zidentyfikowano stanowisko siniaka. Zresztą

omawiana połąć lasu stanowi cenne siedlisko przyrodnicze [*9180], które (zgodnie z ekspertyzą siedliskową wykonaną przez pana Smoczyka) planuje się zachować – w projekcie Planu teren ten przeznaczono dla gruntów leśnych (teren o symbolu „ZLL13”). Ponadto wycięcie ww. połąć lasu jest mało prawdopodobne chociażby ze względu na fakt, iż po tej stronie stoku, po której zidentyfikowano omawiane cenne siedlisko i stanowisko siniaka, zainstalowano oświetlenie trasy zjazdowej. Przeniesienie latarni byłoby przedsięwzięciem kosztowymi i bezzasadnym, biorąc pod uwagę możliwość poszerzenia stoku w inną stronę.

Z odstępných informacji nie wynika także, by na istotne pogorszenie populacji siniaka, miały wpływ oddziaływania generowane przez planowane wydobyć melafiru ze złoža „Rybnica I” i być może wznowioną w przyszłości eksploatację złoža melafiru „Rybnica Leśna”. Według informacji zawartych w »Raporcie o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji na wydobyć melafiru ze złoža „Rybnica Leśna”« [B.U. Ecoland, październik 2012] „samo złoże melafiru „Rybnica Leśna” stanowi w przeważającej większości tylko miejsce funkcjonalne (żerowania) gatunków ptaków (...). Odnotowano tu występowanie m.in.: siniaka *Columba oenas* (przy południowej granicy złoža) (...)”. Oddziaływanie planowanej dalszej eksploatacji złoža melafiru „Rybnica Leśna” na ten gatunek określono jako mało znaczące. Na omawiany gatunek ptaka nie wpłynie także znacząco negatywnie planowana działalność eksploatacyjna ze złoža „Rybnica I”. Wprawdzie, jak wynika z informacji zawartych w »Raporcie o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja złoža melafiru „Rybnica I” w Rybnicy Leśnej gm. Mieroszów pow. wałbrzyski« [Akszak Consulting Mirosław Okińczyc, grudzień 2010] w sąsiedztwie planowanego kamieniołomu „stwierdzono występowanie czterech par lęgowych siniaka. Pojedyncze pary gniazdowały odpowiednio na kopule Waligóry oraz w północno-wschodniej części masywu Bukowca a dwie dalsze pary ok. 0,5 km na północny-wschód od szczytu Krzywucha.” Według Autorów ww. raportu ww. stanowiska „nie będą zagrożone na skutek działalności kamieniołomu”.

Biorąc pod uwagę powyższe, trudno zgodzić się z opinią zoologiczną przedstawioną przez pana Wasiaka, by „ewentualne poszerzenie stoku narciarskiego” miało istotnie negatywny wpływ na populację siniaka i mogło „skutkować pogorszeniem się oceny populacji z kategorii C do D”. Wnioski wysnute w przywoływanej powyżej

wielokrotnie opinii zoologicznej, wydają się pochopte również ze względu na fakt, iż nie wzięto pod uwagę, że w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”, rozciągają się rozległe połacie lasów oraz tereny użytków rolnych, w których zidentyfikowano liczne siedliska zwierząt, w tym ptaków. Analiza rozmieszczenia tych siedlisk wykazała, iż ptaki bytują przede wszystkim w lasach rozciągających się na zachód od istniejącego wyciągu narciarskiego (poza obszarem projektu Planu), a także na użytkach rolnych w rejonie Unisławia Śląskiego (na południowy-wschód od obszaru projektu Planu). Na tle całej ostoi Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLB020010 zagęszczenie ptaków w rejonie ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec” jest stosunkowo niskie.

Reasumując, warto dodać, że zidentyfikowane na obszarze projektu Planu gatunki zwierząt chronionych, obecnie bytują w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru zainwestowanego, przez co prawdopodobnie są mniej uwrażliwione na obecność człowieka. Planowany rozwój ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec” nie spowoduje powstania nowych, dodatkowych źródeł znaczącego negatywnego oddziaływania na nie. Także przyjęte w projekcie Planu rozwiązanie ma na uwadze, iż w bezpośrednim sąsiedztwie omawianych stanowisk zwierząt chronionych, znajdują się tereny leśne, na których zwierzęta będą mogły stworzyć (o ile jeszcze tego nie uczyniły) nowe siedliska.

Niezależnie od skali przyszłej wycinki, wylesienie fragmentu lasu na obszarze projektu Planu – zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 86 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. Nr 213, poz. 1397, z późn. zm.) – będzie stanowiło przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Realizacja tego typu planowanego przedsięwzięcia wymaga – zgodnie z art. 59 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.) - przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Dopiero ta ocena wykaże jaki wpływ na środowisko będzie miało planowane przedsięwzięcie, a co za tym idzie czy będzie można je zrealizować, czy też nie. Obecnie trudno to jednoznacznie stwierdzić. Przy czym nie ma jednoznacznych przesłanek, by uznać, że

realizacja ustaleń projektu Planu w obszarze nim objętym wpłynie znacząco negatywnie na środowisko.

Reasumując, przy obecnym stanie wiedzy dotyczącej planowanej rozbudowy ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec” oraz cennych zasobów środowiska przyrodniczego, zidentyfikowanych w rejonie tego ośrodka, przyjmuje się, że realizacja ustaleń projektu Planu - przy zakładanych, racjonalnych wariatach wycinki lasu - może negatywnie wpłynąć na środowisko, przy czym nie będzie to oddziaływanie znacząco negatywne. Bowiem zawarte w projekcie Planu regulacje zapewniają – w możliwym dla tego dokumentu zakresie – możliwość zrównoważonego rozwoju obszaru nim objętego, tj. racjonalną ochronę najcenniejszych, dobrze zachowanych i mających szansę na dalsze właściwe funkcjonowanie, zasobów środowiska oraz planowany rozwój istniejącego ośrodka sportowo-rekreacyjnego. Zaproponowane w projekcie Planu rozwiązania dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, pozwolą na korzystanie ze środowiska w sposób wyważony, uwzględniający jednocześnie potrzeby ochrony przyrody, jak i potrzeby społeczno-ekonomiczne (rozwój turystyki w Boguszwie-Gorcach).

Poza zidentyfikowanymi i opisanymi wcześniej negatywnymi oddziaływaniami planowanego zagospodarowania na środowisko, do niekorzystnych skutków realizacji ustaleń projektu Planu należeć będzie zmiana struktury dotychczasowego użytkowania gruntów. Oddziaływanie to będzie miało charakter bezpośredni i stały. W związku z realizacją ustaleń projektu Planu na obszarze nim objętym – konkretnie na terenie o symbolu „UT1” - nastąpi intensyfikacja powierzchni zabudowanej, a co za tym idzie zmiana ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. Aby nie dopuścić do niekontrolowanego pomniejszenia istniejącej powierzchni biologicznie czynnej i całkowitego zabudowania terenu „UT1”, w omawianym projekcie nakazano zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na działce budowlanej. Ponadto w projekcie Planu określono maksymalny udział powierzchni zabudowy na terenie o symbolu „UT1”.

W poniższej tabeli nr 10.2. wyszczególniono oddziaływania na poszczególne elementy środowiska generowane przede wszystkim przez planowane w projekcie Planu zagospodarowanie.

Tabela nr 10.2. Oddziaływania planowanego zagospodarowania na poszczególne elementy środowiska oraz ich zmiana w stosunku do obowiązujących Planów.

L.p.	Komponent środowiska	Kategorie oddziaływania i ich skutki	Charakter oddziaływania	Ustalenie projektu Planu ograniczające (minimalizujące) uciążliwe oddziaływania	Zmiana w stosunku do obowiązujących Planów
1.	Rzeźba terenu	Możliwe lokalne (głównie w miejscach posadowienia nowych obiektów budowlanych) przekształcenie rzeźby terenu.	- bezpośrednie - stałe/czasowe - negatywne	-	Brak znaczących zmian.
2.	Powietrze atmosferyczne oraz klimat akustyczny	Stosunkowo niewielkie emisje zanieczyszczeń powietrza głównie z lokalnych kotłowni na terenie o symbolu „UT1”.	- bezpośrednie - chwilowe - skumulowane - negatywne	Regulacje dotyczące zaopatrzenia w energię ciepłą, w tym w oparciu o urządzenia wykorzystujące proekologiczne media.	Lepsza ochrona stanu jakości powietrza oraz lokalnego klimatu akustycznego, dzięki bardziej szczegółowym regulacjom.
		Czasowe emisje hałasu wywołanego pracami budowlanymi (w tym ruchem pojazdów samochodowych) o niewielkim zasięgu.	- bezpośrednie - chwilowe - negatywne	Ustalenie dotyczące wskazania terenu o dopuszczalnym poziomie hałasu, o którym mowa w przepisach o ochronie środowiska.	
3.	Klimat lokalny	Brak oddziaływania - realizacja planowanego w projekcie Planu zagospodarowania nie wpłynie na znaczącą zmianę czynników klimatotwórczych, a co za tym idzie klimatu lokalnego.	brak oddziaływań	-	Brak zmian.
4.	Wody i środowisko gruntowo-wodne	Możliwość krótkotrwałego (w trakcie prowadzenia prac budowlanych) naruszenia płytkich warstw środowiska gruntowo-wodnego.	- bezpośrednie - chwilowe - negatywne	Regulacje dotyczące postępowania ze ściekami i odpadami, w tym m.in. obowiązku kierowania	Lepsza ochrona środowiska gruntowo-wodnego i wód, dzięki bardziej szczegółowym

L.p.	Komponent środowiska	Kategorie oddziaływania i ich skutki	Charakter oddziaływania	Ustalenie projektu Planu ograniczające (minimalizujące) uciążliwe oddziaływania	Zmiana w stosunku do obowiązujących Planów
		Możliwość zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego przez ścieki i różnego rodzaju odpady (w sytuacji niestosowania się do obowiązujących przepisów i ustaleń projektu Planu).	- bezpośrednie - trwałe- negatywne (potencjalne zanieczyszczenia)/ pozytywne (ograniczenie możliwości emisji zanieczyszczeń).	ścieków do komunalnych do sieci kanalizacyjnej lub w razie braku technicznych warunków przyłączenia do sieci sanitarnej postępowanie z nimi w inny sposób określony przez przepisy odrębne.	regulacjom.
5.	Gleby	Czasowe zniszczenie wierzchniej warstwy glebowej w miejscach prowadzenia prac budowlanych oraz trwałe w miejscach lokalizacji nowej zabudowy.	- bezpośrednie - chwilowe/stałe - negatywne	-	Brak zmian.
6.	Roślinność i zwierzęta	Trwała zmiana powierzchni biologicznie czynnej.	- bezpośrednie - stałe - negatywne	Nakaz zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenie „UT1”.	Ograniczenie możliwości niekontrolowanego pomniejszenia powierzchni biologicznie czynnej - poprzez odpowiednie regulacje zawarte w projekcie Planu.
		Trwałe zniszczenie roślinności na terenach przeznaczonych pod nowe obiekty budowlane.	- bezpośrednie - stałe - negatywne	Regulacja określająca minimalny udział powierzchni zadrzewień na terenach kategorii „UT”.	Brak znaczących zmian.
		Oddziaływania związane z zanieczyszczeniem: powietrza, wód, gleb	- pośrednie - czasowe	-	Brak znaczących zmian.

L.p.	Komponent środowiska	Kategorie oddziaływania i ich skutki	Charakter oddziaływania	Ustalenie projektu Planu ograniczające (minimalizujące) uciążliwe oddziaływania	Zmiana w stosunku do obowiązujących Planów
		oraz związane z potencjalnymi zmianami stosunków gruntowo-wodnych. Ze względu na niewielką skalę nowego zainwestowania, jest to mało znacząca kategoria oddziaływania na środowisko.	- negatywne		
7.	Bioróżnorodność	Możliwe zmiany, w tym także ewentualnie niekorzystne, w strukturze gatunkowej w zasięgu obszaru projektu Planu.	- bezpośrednie - stałe - negatywne	-	Możliwe zmiany gatunkowe.
8.	Obszary i obiekty chronione, w tym obszary sieci NATURA 2000	Możliwe naruszenie siedlisk przyrodniczych objętych Dyrektywą Siedliskową oraz innych cennych zasobów środowiska na obszarach chronionych, w tym należących do sieci NATURA 2000.	- bezpośrednie - stałe - neutralne	Zakaz podejmowania działań mogących doprowadzić do zniszczenia konkretnych siedlisk przyrodniczych oraz ustalenie, że sposób zagospodarowania i prowadzenia inwestycji na obszarze projektu Planu winien uwzględniać występowanie gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych	-
9.	Ludzie	Niewielkie uciążliwości związane z: jakością powietrza, klimatu akustycznego, jakością wód, oddziaływaniem pól	- pośrednie - czasowe - negatywne	Regulacje dotyczące m.in. zasad postępowania ze ściekami i odpadami czy	Brak znaczących zmian.

L.p.	Komponent środowiska	Kategorie oddziaływania i ich skutki	Charakter oddziaływania	Ustalenie projektu Planu ograniczające (minimalizujące) uciążliwe oddziaływania	Zmiana w stosunku do obowiązujących Planów
		elektromagnetycznych.		wskazanie terenu „chronionego akustycznie”.	
		Czasowe uciążliwości - w trakcie prac budowlanych.	- bezpośrednie - czasowe - negatywne	-	
10.	Zasoby naturalne (złoża surowców).	Ochrona złoża poprzez jego ujawnienie w projekcie Planu.	- bezpośrednie - długoterminowe - pozytywne	-	Ochrona pozabilansowego złoża, poprzez ujawnienie go w projekcie Planu.
11.	Zabytki i dobra materialne.	Brak oddziaływań – w zasięgu obszaru projektu Planu nie zidentyfikowano dotychczas obiektów ani obszarów zabytkowych. Nie ma tu także dóbr kultury współczesnej.	brak oddziaływań	-	Brak zmian.

Reasumując, z przeprowadzonej w niniejszym opracowaniu analizy wpływu ustaleń projektu Planu na środowisko wynika, iż planowane w tym projekcie zagospodarowanie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko - ewentualne niekorzystne influencje będą dotyczyły jedynie wybranych komponentów środowiska oraz ograniczonej przestrzeni i czasu. Realizacja planowanego w projekcie Planu zagospodarowania nie stanowi znaczącego zagrożenia dla środowiska naturalnego. Z analizy przeprowadzonej na potrzeby niniejszej Prognozy wynika, że urzeczywistnienie ustaleń projektu Planu nie wpłynie znacząco negatywnie na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000, w zasięgu których leży obszar projektu Planu. Zawarte w powyższym projekcie regulacje zapewniają właściwą - w możliwym dla tego typu dokumentu zakresie - ochronę środowiska przyrodniczego i krajobrazu przed znacząco negatywnymi oddziaływaniami różnych kategorii.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU.

Na obszarze projektu Planu i w jego sąsiedztwie znajdują się, o czym wspomniano już we wcześniejszych rozdziałach, obiekty i obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody. Z przeprowadzonej w niniejszej Prognozie oceny wpływu planowanego zagospodarowania na środowisko wynika, że realizacja ustaleń projektu Planu nie powinna wpłynąć znacząco negatywnie na stan zidentyfikowanych w granicach obszaru objętego tym projektem cennych zasobów środowiska przyrodniczego, w tym stanowisk zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz płątów cennych siedlisk przyrodniczych. Wprawdzie w wyniku realizacji planowanego na omawianym obszarze zagospodarowania „okrojeniu” mogą ulec siedliska leśne, w tym niewielki fragment płątu siedliska priorytetowego o kodzie *9180 oraz część siedliska 9130. Jednak jak wykazano w rozdziale 10.2. prawdopodobny uszczerbek powierzchni tych cennych siedlisk - w stosunku do ich powierzchni w całej ostoi Góry Kamienne - nie będzie znaczący.

Wycięcie części płatu tych siedlisk, nie wpłynie znacząco negatywnie na stan tego typu siedlisk w ostoi Natura 2000. Zwłaszcza, że płat siedliska *9180 zidentyfikowany w południowej części obszaru projektu Planu (planowanej do częściowego wylesienia w celu wprowadzenia planowanego zainwestowania „turystycznego”), jest w złym stanie. Szanse i możliwości, w tym ekonomiczne, poprawy jego stanu są dyskusyjne, nawet w przypadku odstąpienia od realizacji projektu Planu. Ponadto warto przypomnieć, o czym wspomniano już w rozdziale 10.2, że o możliwości realizacji planowanej na obszarze projektu Planu inwestycji, przesądzi procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przeprowadzona na zasadach określonych w *ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.). Jeżeli w ramach oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej na etapie realizacji konkretnej inwestycji okazałoby się, że jej wpływ na środowisko mógłby być znaczący, w ramach ewentualnej kompensacji przyrodniczej można zalecić odtworzenie zniszczonych siedlisk (o porównywalnych proporcjach i w bliskim sąsiedztwie miejsca, na które realizowane przedsięwzięcie będzie oddziaływało). Kompensacja ta mogłaby się odbyć na terenach leśnych rozciągających się w bezpośrednim sąsiedztwie granicy obszaru projektu Planu. Jest to jednak jedynie propozycja. Szczegółowe wytyczne dotyczące ewentualnych metod ograniczania lub kompensacji oddziaływań, powinny zostać określone na etapie opracowywania raportu oddziaływania na środowisko konkretnej inwestycji oraz wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Warto bowiem podkreślić, że projekt Planu tworzy jedynie możliwości do realizacji kompensacji, a nie stanowi narzędzia wymuszającego dokonanie kompensacji.

Reasumując, w wyniku urzeczywistnienia ustaleń projektu Planu na obszarze nim objętym nie powstaną źródła znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Regulacje i rozwiązania przyjęte w analizowanym projekcie, mające na celu zapobieganie i ograniczanie ewentualnych negatywnych oddziaływań planowanego zagospodarowania na środowisko, wydają się wystarczające – dla dokumentu, jakim jest

plan miejscowy - dla ochrony lokalnych walorów naturalnych. Warto także ponownie podkreślić, że plan miejscowy nie ma mocy narzędzia wymuszającego dokonanie ewentualnej kompensacji.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU LUB WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.

Niniejsza prognoza wykonywana była równocześnie z pracami nad projektem Planu. W trakcie tych prac dokonano analizy istniejących uwarunkowań (w tym przyrodniczych i krajobrazowych) oraz rozważano różne (alternatywne) możliwości ich wykorzystania, ale i ochrony. Propozycje innych zapisów (alternatywnych), niż w analizowanym projekcie przekazano bezpośrednio autorom projektu Planu. W rezultacie powyższych prac w omawianym projekcie przyjęto ustalenia i regulacje pozwalające na zrównoważony rozwój obszaru nim objętego (uwzględniającego potrzeby ochrony lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu).

Dokument planistyczny, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, musi jednoznacznie przesądzać o przyjętych rozwiązaniach planistycznych, nie pozostawiając pola do dodatkowych interpretacji. Wobec tego w projekcie Planu przyjęto najlepsze, z punktu widzenia potencjalnego wpływu na środowisko, z rozpatrywanych rozwiązań przestrzennych. Wśród rozwiązań przestrzennych, dla których rozważano rozwiązania alternatywne, należy przede wszystkim wymienić warianty przeznaczenia nowych terenów pod zainwestowanie sportowo-rekreacyjne – rozpatrywano przede wszystkim możliwości poszerzenia stoku narciarskiego zlokalizowanego obecnie na stoku góry Dzikowiec. Pod uwagę wzięto tu dwa warianty: rozbudowę w kierunku północnym lub południowym względem obecnej trasy zjazdowej. W analizowanym projekcie Planu przyjęto drugi z ww. wariantów (tj. poszerzenie stoku w kierunku południowym), gdyż jest on korzystniejszy dla środowiska – o czym mowa szerzej w rozdziałach 10.2 i 11.

Opracowując analizowany projekt Planu przeanalizowano kilkanaście wariantów wylesienia obszaru nim objętego. Ostatecznie wybrano ten, którego oddziaływanie na środowisko nie jest znacząco negatywne i jednocześnie pozwala na realizację planowanych inwestycji w ośrodku sportowo-rekreacyjnym „Góra Dzikowiec”.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Projektem Planu objęto obszar o powierzchni 29,4 ha, położony w granicach administracyjnych miasta Boguszków-Gorce, w rejonie góry Dzikowiec. Analizowany projekt Planu zmienia dotychczas obowiązujące na ww. obszarze miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Boguszków-Gorce w granicach administracyjnych, przyjęty Uchwałą Nr XLIII/299/2002 Rady Miejskiej w Boguszkowie-Gorcach z dnia 28 czerwca 2002 r. (opublikowany w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 177, poz. 2560, z późn. zm.);
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru usług rekreacyjno-turystycznych położonego na terenie miasta Boguszków-Gorce w rejonie Gór Dzikowiec, obręb nr 6 Stary Lesieniec, przyjęty Uchwałą Nr LVII/365/10 Rady Miejskiej w Boguszkowie-Gorcach z dnia 10 listopada 2010 r. (opublikowany w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2011 r. Nr 26, poz. 314).

Analizowany projekt Planu stanowi narzędzie realizacji polityki przestrzennej gminy określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a przyjęte w nim rozwiązania nie naruszają ustaleń studium (jak to wymaga ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Prognozę wykonano w pełnym zakresie, jaki określony został w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy. Ponadto uwzględniono postanowienia właściwych organów dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Charakterystyki stanu środowiska dokonano na podstawie wizji w terenie i z uwzględnieniem informacji – zarówno własnych, jak i zawartych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz w innych materiałach. Ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadzono analizując poszczególne (istotne z punktu widzenia wpływu na środowisko) ustalenia i rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne zawarte w projekcie dokumentu, w konfrontacji z charakterem (walorami i wrażliwością) elementów środowiska przyrodniczego występujących na obszarze projektu Planu i w jego sąsiedztwie.

Jedną z metod analizy skutków realizacji ustaleń projektu Planu jest, wynikająca z *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, z późn. zm.), ocena zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Badania stanu jakości środowiska i zachodzących w nim zmian mogą być prowadzone w rejonie obszaru projektu Planu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Istniejący i planowany charakter zagospodarowania na obszarze projektu Planu, nie powinien stanowić źródła znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Nie ma zatem potrzeby tworzenia dodatkowych rozwiązań w tym względzie.

Oddziaływania transgraniczne.

Obszar objęty projektem Planu znajduje się w stosunkowo niewielkiej odległości od granicy państwa (Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny „Góra Dzikowiec” leży w odległości około 6 km od granicy Polski z Republiką Czeską). Jednak ze względu na charakter i skalę planowanego zagospodarowania, jest mało prawdopodobne, aby na obszarze projektu Planu wystąpiły oddziaływania na środowisko o charakterze transgranicznym.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu Planu.

Obszar projektu Planu w znacznej części pokrywają lasy, w których zidentyfikowano cenne siedliska oraz stanowiska zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Potencjalnym zagrożeniem dla tych cennych zasobów środowiska, związanym z istniejącym na omawianym obszarze zagospodarowaniem, są hałas oraz penetracja lasu (w tym cennych siedlisk) przez turystów odwiedzających istniejący tu ośrodek sportowo-rekreacyjny, w tym korzystających z wyciągu narciarskiego. Zagrożenia te nie są przypuszczalnie znaczące, o czym świadczy fakt funkcjonowania od lat ośrodka sportowo-rekreacyjnego, przy jednoczesnym zachowaniu cennych siedlisk przyrodniczych oraz występowaniu, w obszarze projektu Planu i w jego sąsiedztwie, chronionych gatunków zwierząt.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu Planu.

Brak realizacji ustaleń projektu Planu nie wpłynie istotnie na zmianę obecnej jakości środowiska, gdyż w przypadku utrzymania istniejącego zagospodarowania, zmianie nie ulegnie także obecny stan środowiska. Dotychczasowa struktura użytkowania gruntów, a więc i struktura przyrodnicza obszaru projektu Planu będzie mogła ulegać zmianom na podstawie realizacji ustaleń dotychczas obowiązujących Planów. Natomiast brak realizacji ustaleń projektu Planu przede wszystkim uniemożliwi rozbudowę ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”, który jest kluczowym produktem turystycznym nie tylko miasta i gminy Boguszów-Gorce, ale całego regionu. Zatem brak realizacji projektu Planu uniemożliwi rozwój obszaru nim objętego w kierunku zgodnym z oczekiwaniami lokalnej społeczności oraz władz miasta i gminy Boguszów-Gorce.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

Ochrona środowiska jest realizowana w Polsce poprzez odpowiednie akty prawne, w tym ustawy i rozporządzenia. Jest to częściowo wynikiem celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Za jeden z najważniejszych krajowych aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska należy uznać *ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach*

oddziaływania na środowisko. Treść ww. ustawy jest wynikiem wdrożenia do prawa polskiego dyrektyw Wspólnoty Europejskiej.

Sporządzając projekt Planu kierowano się także zasadą zrównoważonego rozwoju. W projekcie Planu uwzględniono także jeden z głównych celów, określonych w *Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*, którym jest „zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej (...) z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego (...) oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa”.

Ustalenia analizowanego projektu Planu zmierzają m.in. do ograniczenia emisji dwutlenku węgla i innych substancji zanieczyszczających powietrze, poprzez dopuszczenie stosowania wyłącznie proekologicznego sposobu ogrzewania nowych obiektów. Działanie to realizuje poniekąd *Politykę energetyczną Polski do 2030 r., przyjętą przez Radę Ministrów dnia 10 listopada 2009 r.* oraz *Politykę Ekologiczną Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*. Ponadto poprzez wprowadzenie ustaleń mających służyć ochronie wód podziemnych i powierzchniowych projekt Planu realizuje nadrzędny cel *Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej; Dz. Urz. WE L 327 z dnia 22 grudnia 2000 r.)*, którym jest ochrona przed dalszym pogarszaniem i zapewnienie poprawy stanu środowiska wodnego.

Poza powyższymi opracowaniami, przy sporządzaniu projektu Planu uwzględniono m.in.: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Boguszów-Gorce - aktualizacja na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015” oraz Lokalny Program Rewitalizacji miasta Boguszów-Gorce na lata 2007-2013.

Reasumując, regulacje zawarte w projekcie Planu miejscowego uwzględniają - w możliwym dla tego typu dokumentu zakresie - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

Analiza ustaleń projektu Planu oraz ocena ich oddziaływania na środowisko.

W projekcie Planu wydzielono dwie jednostki funkcjonalno-przestrzenne, którym przypisano określone kategorie przeznaczenia. W analizowanym projekcie przeważającą część terenów przeznaczono dla obiektów usług turystycznych oraz obiektów i urządzeń sportu i rekreacji (tereny kategorii „UT”), a pozostałe dla gruntów leśnych (teren kategorii „ZLL”). Takie zagospodarowanie obszaru projektu Planu pokrywa się ze wskazanym w jednym z obowiązujących Planów. Przy czym w projekcie Planu rozszerzono – względem ustaleń obowiązującego Planu – zasięg terenu dla obiektów usług turystycznych oraz obiektów i urządzeń sportu i rekreacji, w celu umożliwienia wspomnianej rozbudowy Ośrodka Sportowo-Rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”.

W projekcie Planu zawarto szereg regulacji, dzięki którym - jeśli zostaną zrealizowane i będą przestrzegane - możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko czy uciążliwości dla użytkowników obszaru projektu Planu, jak i jego sąsiedztwa, zostaną znacznie ograniczone. Mimo tego przewidziane w analizowanym projekcie Planu zagospodarowanie, może mieć niekorzystny wpływ na różne komponenty środowiska, gdyż takiego zagrożenia nie da się całkowicie wykluczyć.

Na obszarze projektu Planu planowana jest, o czym już wspomniano, rozbudowa ośrodka sportowo-rekreacyjnego „Góra Dzikowiec”. Inwestycja ta będzie polegała przede wszystkim na poszerzeniu stoku narciarskiego w kierunku południowym na gruntach leśnych, które uzyskały już częściowo zgodę Ministra Środowiska na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne (decyzje Ministra Środowiska znak: ZS-W-2120-92-2/2012 oraz znak: ZS.2210.129.2015.WS) oraz decyzję zezwalającą na trwałe wyłączenie z produkcji gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa (Decyzja Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu znak: ZZ-2120-1470-1/11 z dnia 6 października 2011 r.). W projekcie Planu dla planowanej inwestycji przeznaczono tereny obejmujące południową część obszaru projektu Planu – tereny kategorii „UT”.

Na obszarze projektu Planu zidentyfikowano płaty cennych siedlisk przyrodniczych o kodach *9180 i 9130. W celu ich ochrony w projekcie Planu zakazano podejmowania działań mogących doprowadzić do zniszczenia siedlisk mających

znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej o kodach: 9130 na terenach „UT3” i „UT4” oraz 9180 na terenach „ZLL13” i „UT1”. Przy czym na terenie „UT1” dopuszczono pomniejszenie powierzchni siedliska przyrodniczego oznaczonego kodem *9180 maksymalnie o 700 m², a na terenie o symbolu „UT4” zezwolono na pomniejszenie powierzchni siedliska 9130 o maksymalnie 40%. Ponadto według ustaleń projektu Planu na terenie „UT3”, w pasie o szerokości 20 m od granicy siedliska przyrodniczego oznaczonego kodem 9130, należy ograniczyć zagospodarowanie i prowadzenie inwestycji do niezbędnego minimum. Natomiast fragment płatu siedliska o kodzie 9130 zidentyfikowany na terenie „UT1”, zgodnie z ustaleniami projektu Planu, może zostać wycięty w całości.

Według projektu Planu las porastający północną część obszaru nim objętego, w którym zidentyfikowano stanowisko siniaka oraz stanowiący cenne siedlisko przyrodnicze o kodzie *9180, pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu leśnym (teren o symbolu „ZLL13”). Zatem płat lasów klonowo-lipowych na stromych zboczach i stokach (*9180) zostanie zachowany w dotychczasowym stanie. Las ten stanowi walor krajobrazowy, istotny dla terenów zagospodarowanych turystycznie.

Skutkiem planowanej rozbudowy ośrodka „Góra Dzikowiec”, będzie wycięcie połaci lasu, w tym maksymalnie:

- 700 m² z płata jaworzyn i lasów lipowo-klonowych na stokach i zboczach *Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani* *9180 zidentyfikowanego na terenie „UT1”;
- 0,73 ha z płata żyznych buczyn *Dentario glandulosae-Fagenion* 9130 zidentyfikowanego na terenie o symbolu „UT1” oraz 0,61 ha z płata omawianego typu siedliska zidentyfikowanego na terenie „UT4”.

Dopuszczone w projekcie Planu maksymalne pomniejszenie powierzchni ww. płatów cennych siedlisk, stanowiłoby uszczerbek - w stosunku do powierzchni tych typów siedlisk w całej ostoi Góry Kamienne:

- dla siedliska *9180 o 0,03% (w stosunku do powierzchni tego typu siedliska w całej ostoi Góry Kamienne wynoszącej 208,31 ha);

- dla siedliska 9130 o 0,41% (w stosunku do powierzchni tego typu siedliska w całej ostoi Góry Kamienne wynoszącej 329,46 ha).

Należy dodać, że powyższe wartości potencjalnych maksymalnych uszczerbków powierzchni płatów siedlisk *9180 i 9130 odnoszą się do powierzchni tych siedlisk w całej ostoi Góry Kamienne podanych w Planie Zadań Ochronnych i zweryfikowanych o dane z ekspertyzy siedliskowej przeprowadzonej przez pana Smoczyka.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że dopuszczone w projekcie Planu wycięcie połaci cennych siedlisk przyrodniczych nie spowoduje znaczącego uszczerbku tych siedlisk w całym obszarze Natura 2000 „Góry Kamienne”. Warto przy tym dodać, że według opinii zawartej w ekspertyzie siedliskowej sporządzonej na potrzeby projektu Planu dyskusyjne jest – ze względu na istniejące już zagospodarowanie - prawidłowe funkcjonowanie płatu omawianego siedliska *9180. Bowiem „wąski kształt” tego siedliska powoduje „zwiększoną szerokość strefy ekotonowej i zmniejsza powierzchnię dobrze wykształconego zbiorowiska leśnego”. Stan zachowania omawianego siedliska oceniono na zły, na co wpływają takie zagrożenia, jak: usuwanie martwego drewna, zaśmiecanie, erozja oraz synantropizacja. Siedlisko jest pod ciągłą antropopresją ze strony trasy zjazdowej kolarstwa grawitacyjnego oraz stoku narciarskiego. Te negatywne oddziaływania na omawiany płat lasów klonowo-lipowych na stromych zboczach i stokach (*9180), będą występowały nawet w przypadku odstąpienia od realizacji ustaleń projektu Planu. Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że planowane poszerzenie stoku zjazdowego, przyczyni się do istotnego usprawnienia jego wykorzystywania, a nade wszystko bezpieczeństwa użytkowników, kosztem stosunkowo niewielkiej (nieznaczącej) utraty walorów przyrodniczych, tj. utraty stosunkowo niewielkiego fragmentu siedliska przyrodniczego, o złym stanie ochrony.

Wycinka drzew w zasięgu obszaru projektu Planu z pewnością wpłynie na powierzchnię terenu. Bowiem odsłonięta zostanie wierzchnia warstwa gleby, chroniona dotychczas przez korzenie drzew przed rozmywaniem i procesami erozyjnymi. Jeśli gleba nie zostanie odpowiednio zabezpieczona, np. obsadzona roślinnością trawiastą, może dojść do jej rozmywania i wystąpienia procesów erozyjnych. Jest to jednak mało

prawdopodobne, bo dla właściwego funkcjonowania stoku narciarskiego niezbędne jest odpowiednie ustabilizowanie jego nawierzchni, co zazwyczaj realizowane jest poprzez jej obsadzenie niską, dobrze ukorzenioną roślinnością.

Uszczuplenie połaci lasu może mieć także wpływ na lokalną bioróżnorodność – przekształcenie siedliska poprzez wycinkę drzew powoduje zazwyczaj zmiany w liczebności gatunków zwierząt, bytujących w tym siedlisku (dotyczy to zwłaszcza owadów i ptaków). Zazwyczaj przybywa gatunków odpowiedzialnych za zapylenie roślin, a ubywa tych, które przenoszą nasiona roślin. Trudno ocenić czy te zmiany są dobre czy złe dla środowiska, gdyż nie można jednoznacznie wskazać „wyższości” jednych gatunków nad innymi.

Niezależnie od skali przyszłej wycinki, wylesienie fragmentu lasu na obszarze projektu Planu – zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 86 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. Nr 213, poz. 1397, z późn. zm.) – będzie stanowiło przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Realizacja tego typu planowanego przedsięwzięcia wymaga – zgodnie z art. 59 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.) - przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Dopiero ta ocena wykaże jaki wpływ na środowisko będzie miało planowane przedsięwzięcie, a co za tym idzie czy będzie można je zrealizować, czy też nie. Obecnie trudno to jednoznacznie stwierdzić. Przy czym nie ma jednoznacznych przesłanek, by uznać, że realizacja ustaleń projektu Planu wpłynie znacząco negatywnie na środowisko.

Reasumując, z przeprowadzonej w niniejszym opracowaniu analizy wpływu ustaleń projektu Planu na środowisko wynika, iż planowane w tym projekcie zagospodarowanie będzie oddziaływać na środowisko, ale ewentualne niekorzystne influencje nie będą znaczące oraz będą dotyczyły ograniczonej przestrzeni i czasu. Realizacja planowanego w projekcie Planu zagospodarowania nie stanowi znaczącego zagrożenia dla środowiska naturalnego i nie powinna wpłynąć znacząco negatywnie na

cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000, w zasięgu których leży obszar projektu Planu. Zawarte w powyższym projekcie regulacje zapewniają właściwą - w możliwym dla tego typu dokumentu zakresie - ochronę środowiska przyrodniczego i krajobrazu przed znacząco negatywnymi oddziaływaniami różnych kategorii.